

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 234 (14.325)

Trst, četrtek, 8. oktobra 1992

primorski

dnevnik

60100200

fontecchi 6 - PP 559
040) 7796-600
0894 PD I
0772418

id 24 maggio 1
11) 533382-535723
/532958

ut. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Poslanska zbornica zavrnila tezo opozicije o neustavnosti pooblastilnega zakona

Gospodarski ukrepi Amatove vlade so premostili včeraj prvo zapreko

*Confindustria: Takoj odobriti finančni zakon, po potrebi naj vlada seže po zaupnici
Demokratska stranka levice predložila lasten protimanever - Lira si je le opomogla*

RIM — Špekulacija je pojenja-
la, so mnenja v italijanskih me-
njalnih uradih. Optimizem? Bomo
videli, dejstvo pa je, da se je vred-
nost lire nasproti nemški marki
včeraj okrog dveh popoldne usta-
lila približno na predvčerajšnji
ravni, saj je znašala 926,48 v pri-
merjavi z 940 ob začetku kupcij.
Ne samo, popoldne se je še zbolj-
šala in marka je veljala le še 908
lir. Prav tako se je lira spet učvr-
stila nasproti dolarju (1.320) in
francoskemu franku (265,45), kar je
ugodno vplivalo na državne vred-
notnice in deloma tudi na delniš-
ko borzo v Milanu, kjer se je ka-
zalnik povzpел za 2,67 odstotka.

Koliko resnično velja lira, o ka-
teri trdi ekonomist Paolo Savona,
da je zaradi neracionalnega strahu
vlagatelj in zaradi špekulacije
vsaj za 10 odstotkov podcenjena
glede na svojo realno vrednost, se
bo pokazalo po njeni vrnitvi v ev-
ropsko košarico. To naj bi se zgo-

dilo, kakor so že nekajkrat napo-
vedali v vladnih krogih, brž pa
dokončni odobritvi finančnega za-
kona oziroma ob začetku dejan-
skega uresničevanja vladnega ma-
nevrā za ozdravitev primanjkljaja
na področju javnih izdatkov, ki se
naglo bliža dvema milijonoma mi-
lijard lir. Za takojšnje sprejetje za-
kona se odločno zavzemajo, kot
vemo, veleindustriji. Predsednik
Confindustrie Abete je na včeraj-
šnjem zasedanju glavnega odbora
poudaril, da bi se morala Amatova
vlada takoj zateči k zaupnici, ge-
neralni direktor Cipolletta pa je
prikimal in se obregnil ob pretira-
no »pravičnost«
gospodarsko-fi-
nančnih ukrepov, ki jih preučuje
parlament, češ, saj ščitijo vse
osebne dohodke izpod 30 milijo-
nov lir, s tem pa več kot polovico
italijanskih državljanov... S tem-
pristranskim stališčem se kajpak
NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Kako je s krčenjem sredstev za manjšino?

RIM — Iz Rima prihajajo dokaj
zaskrbljujoče vesti, češ da vlada
ne namerava potrditi postavke 12
milijard lir, ki so namenjene fi-
nančni podpori Slovencev v Italiji
in italijanski manjšini v nekdanjih
jugoslovanskih republikah. Pos-
tavko bi morali potrditi v trile-
nem finančnem planu 1993-1995,
česar pa vlada do sedaj ni storila,
čeprav je v lanskem triletnem fi-
nančnem načrtu bila izrecno pred-
videna podpora manjšinam tudi v
letu 1994. Besedilo ustreznega za-
konskega člena je dovolj jasno in
poudarja, da bodo podpore izpla-
čane dokler ne bo sprejet zaščitni
zakon za Slovence. O zadevi so
razpravljali član vsedržavnega

vodstva SKP Stojan Spetič s po-
slancema svoje stranke Marinom
in Crucianellijem, da bi uskladili
pobude, pravi tiskovno sporočilo
stranke, ki zadevajo finančne pod-
pore slovenski manjšini v Italiji in
italijanski skupnosti v Istri. Prip-
ravili so tudi popravek k držav-
nem proračunu glede tiste postav-
ke o podpori slovenski manjšini,
kjer je vlada dodala še novo na-
membnost prispevkov tudi »dru-
gim jezikovnim skupnostim v Ita-
liji«, česar zakon o mejnih področ-
jih sploh ne predvideva.

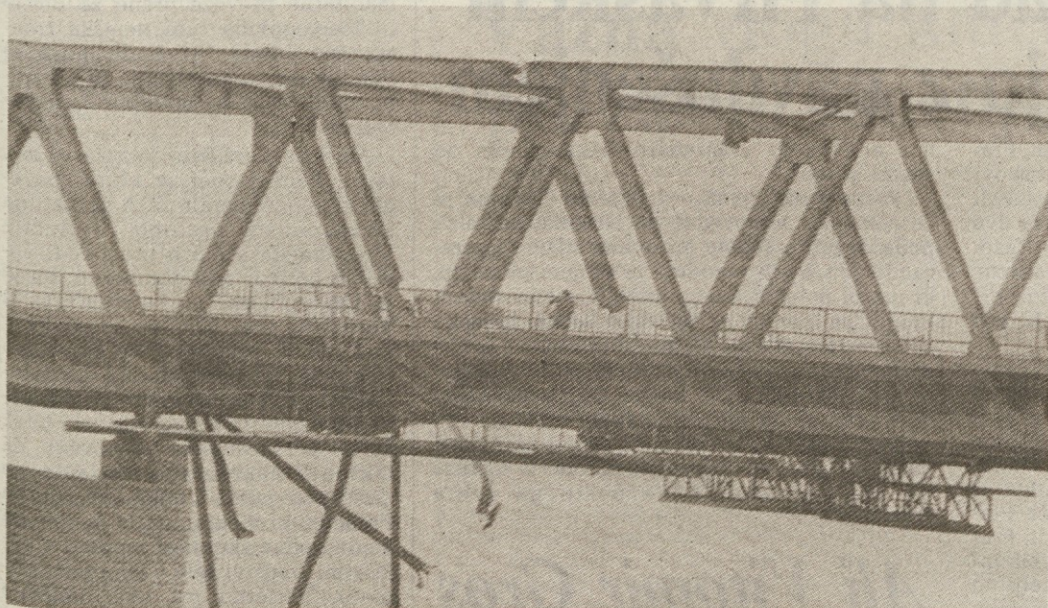
Pri tem je treba omeniti, da pro-
račun zunanega ministrstva potr-
juje podporo 3,1 milijarde za ita-
lijsko skupnost v Istri.

Zaskrbljenost SKGZ ob vesteh o krčenju sredstev za manjšini

Vesti, ki prihajajo iz Rima
v zvezi z manjšinskimi po-
stavkami finančnega zakona
in državnega proračuna za
leto 1993 ter triletnega fi-
nančnega načrta 1993-95, so
skrajno alarmantne. Sloven-
ska kulturno gospodarska
zveza je izrazila veliko za-
skrbljenost nad temi vestmi
in je že napovedala vrsto uk-
repov in posegov pri najviš-
jih državnih oblasteh. Nedop-
ustno je namreč, da vlada
spreminja v finančnem zakonu
za leto 1993 besedilo po-
stavke, ki predvideva podpo-
ro slovenski manjšini v Itali-
ji in italijanski v Sloveniji in
Hrvaški ter vnaša s tem zme-
do in možnosti drugačnih
tolmačenj, kar lahko obču-
tno okrne tudi bodočo po-
stavko deželnega zakona za
finansiranje kulturnih dejav-
nosti naše manjšine. Prav
tako je nedopustno, da v
osnutku triletnega finančne-
ga načrta ni predvidena fi-
nančna postavka v korist
manjšine, kar postavlja pod
resen vprašaj podporo slo-
venskim kulturnim dejav-
nostim v prihodnjih letih,
hkrati pa postavlja v vse res-
nejše dvome sam manjšinski
zaščitni zakon, za odobritev
katerega je pač potrebno
vnaprejšnje finančno kritje.

Načelnik štaba vrhovne komande BiH Halilović pravi, da se pravi boji šele začenjajo

S padcem Bosanskega broda prekinjena edina zveza na severu BiH s Hrvaško

SARAJEVO — Tudi srbska stran je včeraj uradno
potrdila, da je po večdnevni bojih v torek zvečer
zavzela Bosanski Brod. Srbske sile pa so zdaj porušile
tudi most (na sliki AP), ki je povezoval Bosanski
in Slavonski Brod. Ta most je predstavljal eno izmed
najpomembnejših zvez Bosne in Hercegovine s Hr-
vaško. Pri spopadih naj bi bilo v mestu več sto žrtev,
z območja Bosanskega Broda se je precejšen del
muslimanske in hrvaške vojske umaknil na območje
Hrvaške, prav tako pa je na Hrvaško prebegnilo tudi
nekaj tisoč civilistov.

Včeraj dopoldne so Srbi občasno napadali posa-
mezna obrobna naselja Sarajeva, več sto projektilov
pa je padlo na Marindol, olimpijsko vas in še nekate-
ra naselja v okolici.

Srbska letala so zjutraj napadla stari del Maglaja,
zračno nevarnost pa so razglasili tudi v Brčkem, kjer
so sicer vso noč potekali hudi spopadi. Srbske sile so
poskušale tudi na območju Gradačca, pri tem pa so
jim pomagala tudi letala, ki so napadla center metsa.
Dopoldne so s topovi spet obstreljevali Jajce, kjer je
položaj čedalje bolj kritičen. Sporočili so, da se je na

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Mihail Gorbačov prvi politični preganjanec po razpadu Sovjetske zveze?

NA 2. STRANI

Solun zaprt za pošiljke Makedoniji

BRUSELJ — V krogih Ev-
ropske skupnosti se je včeraj
izvedelo, da je Grčija zaprla
solunsko пристanišče za vse bla-
go namenjeno v Makedonijo.

Atene hočejo bržkone s tako
trgovsko blokado prisiliti
Skopje, da se odpove nazivu
Makedonija. Grki še vedno vz-
trajajo pri svojih trditvah, da se
hoče Skopje polastiti tudi gr-
ške Makedonije.

ES pa je baje že izdelala
kompromisno rešitev, po kateri
bi pred nazivom Makedonija
bila kratica FYR, ki v anglešči-
ni pomeni Bivša jugoslovanska
republika.

Ko se še ni plegla zgroženost zaradi uboja 4-letnega Simoneja Alegettija V Lombardiji umorili 16-letno dekle

BUSTO ARSIZIO (VARESE) — Ko se še ni plegla
zgroženost zaradi nerazumljivega umora 4-letnega Si-
moneja Alegettija, že smo pričali novemu umoru. To-
krat je bila žrtev 16-letno umirjeno, tiho in marljivo
dekle. Laura Lampugnani (na sliki AP), se je v pone-
deljek kot vsak dan z doma v Legnanu pri Milanu
napotila proti šoli, praga tretjega razreda trgovskega
zavoda Fermi pa v ponedeljek ni prestopila. Zaman so
jo starši in znanci iskali v bližnji okolici. Mrtvo jo je
našel neki nabiralec gob predvčerajšnjem v nekem
gozdu med Gerenzanom (Varese) in Rescaldino (Mil-
lan). Po prvih ugotovitvah naj ne bi prišlo do klasične
ugrabitve, da bi staršem izsilili odkupnino, temveč za
zločin nasilneža, nove »pošasti«. Starši nesrečnega de-
kleta so sicer premožni, njihovo premoženjsko stanje
pa ni tako, da bi lahko kdo od njih zahteval odkupni-
no za ugrabljeno dekle. Obdukcija je do sedaj ugoto-
vila zlom hrbtenice in posilstvo. Morilec naj bi nesreč-

no dekle zadušil z rokami. Preiskovalci sedaj iščejo
avto sinje barve, v katerega naj bi nekdo zvelkel ne-
srečno Lauro. Prepričani so, da bodo morilca kmalu
odkrili, saj spolne nasilneže lažje izsledijo kot pa mo-
rilce, ki jim je edini cilj uboj.

Obdukcija na trupelcu malega Simoneja pa baje iz-
ključuje posilstvo, kar pa še ne pomeni, da se kdo nad
njim ni spolno izživil. Mali Simone je umrl zaradi
zadušitve, na vratu pa ima tudi uboda, ki mu jih je
nekdo zadal s dletom ali pa z izvijačem. Preiskovalci
so prepričani, da imajo opraviti z izobraženim moril-
cem, ki je namenoma pustil kopico sledi, ker je prepri-
čan, da ga ne bodo izsledili. Še več, v pisnem sporoči-
lu brez pravopisnih in jezikovnih napak, v katerem je
navedel, kje bodo našli truplo, je dal razumeti, da se
bo še oglasil s kakim zločinom. Nič čudnega torej, da
je ljudi iz Macerato in bližnje okolice zajela prava
psihoza strahu in sumičenja. Otrok ne puščajo več sa-
mih, jih spremljajo v šolo in jih držijo doma.

Tujina že odločno obsoja ravnanje ruskih oblasti proti očetu perestrojke Gorbačov noče pred ustavno sodišče Boris Jelcin pa še stopnjuje sankcije

MOSKVA — Tudi včeraj se nekdanji sovjetski partijski in državni voditelj Mihail Gorbačov ni pojavil pred ruskim ustavnim sodiščem na procesu proti sovjetski komunistični partiji. Gorbačov vztraja pri svoji oceni, da gre za politični proces, s katerim hoče Jelcin v bistvu zasenčiti svoj politični in gospodarski neuspeh. Oblasti so Gorbačovu že odvzele potni list in mu onemogočile napovedano turnejo po tujini, sodišče pa mu je odredilo simbolično denarno globo 100 rubljev (500 lir), ker se ni predstavil sodišču. Oblast pa je včeraj poskrbela za dodaten pritisk, tako da je nacionalizirala poslopje, v katerem so uradi Gorbačovovega sklada za zunanjo politiko, bržkone pa mu bodo odvzeli vse dosedanje privilegije.

V intervjuju za Komsomolskaja Pravdo je Gorbačov napovedal, da bo sprožil postopek o ustavnosti sklepa oblasti, s katerim so mu odvzeli potni list. Ponovil je oceno o »političnem procesu« in poudaril, da se ne bo nikoli pojavil kot priča na tej sodni ob-

ravnavi. Vsak trenutek se je pripravljen sestati s predsednikom ustavnega sodišča in mu pojasniti vse kar ve, a ne med razpravo.

Položaj Mihaila Gorbačova ni zavidljiv, resnici na ljubo pa postaja vsa zadeva izredno kočljiva tudi za Borisa Jelcina. S procesom je hotel dokončno pokopati očeta perestrojke in mu za vedno onemogočiti nov politični vzpon. S tem pa je Gorbačova spremenil v prvega političnega preganjanca »demokratske Rusije«, tako da iz tujine že prihajajo obsodbe takega ravnanja. Včeraj je dvajset poslancev Sveta Evrope podpisalo poziv, v katerem zahtevajo od ruskih oblasti, naj prekličejo sklep o »omejitvi svobode« Mihailu Gorbačovu. To pa še ni vse, generalni tajnik OZN Butros Gali že proučuje možnost, da bi Gorbačovu izdali potni list Združenih narodov, s katerim bi v bistvu izničili Jelcinov diktat. Za Gorbačova so se zavzeli tudi številni italijanski politiki od Occhettoja do Andreottija, ki od vlade zahtevajo, naj posreduje pri ruskih oblasteh

Na predstavitvi nove Zlobčeve knjige ostra polemika med avtorjem in Janšo

LJUBLJANA — Predstavitel knjige člana slovenskega predsedstva, pisatelja in pesnika Cirila Zlobca »Lepo je biti Slovenec« se je spremenila v oster polemičen dvoboj med avtorjem in njegovim antagonistom obrambnim ministrom Janezom Janšo. Očitki in obtožbe so se še zaostri, tako da je Janša govoril o parlamentarni debati, Zlobec pa o sodišču, ki naj razčisti zadevo.

Začelo se je še nekoliko miroljubno, ko je Zlobec v uvodu pozdravil Janšo in dejal, da bi bilo prav, da bi se Slovenci sicer najprej pošteno zlasali, vendar pa ohranili človeško komunikacijo. Takrat se je Janša prijetno nasmešnil, kar sicer ni njegova prevladujoča značilnost.

Takoj za tem je Zlobec prešel na izdajo, na najhujšo obtožbo zapisano v Janševi knjigi »Premiki« in še zaostreno ter razširjeno v nadaljnji polemiki in obtožbah na njegov račun. Glede obtožbe za izdajo je Zlobec poudaril, da ni nikoli nikogar izdal, pa naj Janša to še tako skuša dokazovati. Ciril Zlobec je še poudaril, da je pred sodiščem sposoben materialno dokazati, da ni dal nobene kočljive infor-

macije in da nobena taka informacija ni zapustila Ljubljane. Bistvo obtožbe Janšinih »Premikov« je namreč v tem, da je Zlobec povedal italijanskemu konzulu datum osamosvojitve, ta naj bi informacijo posredoval italijanskemu veleposlaniku v Beograd, ki pa je informacijo povedal generalnemu štabu JLA, ki naj bi na tej osnovi pripravil vojaško intervencijo v Sloveniji.

Janša je v svojem obsežnem posegu vztrajal na izdaji datuma »D«, ki je bila najhujše varovana skrivnost, obtožil Zlobca skeptic, ki se vleče skozi vso knjigo, »ki je razumljiva za pesnika ni pa opravičljiva za politika, ki predstavlja eno petino vrhovnega poveljnika slovenske vojske.« Kaj bi se zgodilo, če bi zmaga-la druga varianta, pomirljiva, demilitaristična, se je vprašal Janša. Odgovor je jasen in ga imamo vsak dan pred očmi v Bosni. Sledilo je še več obtožb na račun predsedstva in članov predsedstva, češ da med vojno niso bili prisotni na svojih delovnih mestih. Zelo odločno je zavrnil obtožbo, da sta z Bavčarjem pripravila

državni udar in poudaril, da so v vsem ubogali ukaze predsedstva.

Glede »domnevnega prisluškovanja« pa naj bi po Janševem mnenju šlo za stvar, ki ne drži in je pripravljen dati parlamentarni komisiji materialne dokaze, s katerim bo utemeljil vse, kar je napisal.

V zaključku lahko zapišemo Zlobčevo misel, da sta v Janši in v njem »dva svetova, ki se ne bosta spojila« in dodal, da je prav v obstoju teh tako različnih mnenj in tendenc v slovenski osamosvojitveni vojni vedno prevladala modra rešitev, katere rezultat je bila vojaška in diplomatska zmaga, ki je terjala izjemno majhno število žrtev. Strinjali pa bi se tudi z zaključno ugotovitvijo liberalno-demokratskega poslanca in pisatelja Toneta Partljiča, da naj se vse konča »s knjigo na knjigo«, da naj sledijo še tretja in druge knjige. Parlament in sodišča pa naj se ukvarjajo z drugimi zadevami. Toda res pa je tudi, da se te knjige in te polemike vključujejo v vedno ostrejši slovenski volilni boj.

BOGO SAMS

Uspešen obisk Rupla v Grčiji

LJUBLJANA — Slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel, ki se mudi na dvodnevem uradnem obisku v Grčiji, je včeraj za slovenski radio izjavil, da bodo najverjetneje že čez kakšen mesec odpravljene vize med Grčijo in Slovenijo. Obisk ministra Rupla v Atenah je bil tudi sicer zelo uspešen. Slovenski zunanji minister se je o bilateralnih odnosih in položaju na Balkanu pogovarjal s predsednikom grške vlade Konstantinom Micotakisom in grškim zunanjim ministrom Papakonstantinosom. Po nekaterih informacijah naj bi slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel opravil tudi posredovalno misijo pri preseganju sedanjih napetih odnosov med Grčijo in Makedonijo, do katerih je prišlo potem, ko se je Grčija v Evropski skupnosti zoperstavila mednarodnemu priznanju Makedonije vse dotlej, dokler le-ta ne spremeni svojega imena. Dr. Dimitrij Rupel je dejal, da je pripravljen pomagati pri razreševanju tega problema. Makedonske prijatelje naj bi skušal prepričati v grško občutljivost, ko gre za uporabo imena Makedonija in v njihove siceršnje dobre namene glede odnosov z Makedonijo. Makedonija naj bi svoje sedanje ime uporabljala doma, medtem ko naj bi si za mendarodno rabo izmislila nekoliko modificirano ime. V pogovoru slovenskega zunanjega ministra z grškim premierom Micotaksom se je pokazalo, da je mnenje Grčije v zvezi s položajem na Balkanu za spoznanje drugačno kot slovensko, glede reševanja bosansko-hercegovske krize pa so pogledi skoraj enaki. Tudi Grčija enako kot Slovenija meni, da delitev BiH ne bi prinesla sreče nikomur. Grki imajo sicer posebej prijateljske odnose s Srbijo in Zvezno republiko Jugoslavijo, skušajo jima pomagati, čeprav ne odobravajo politike sedanjega vodstva. Določeno upanje polagajo v vlogo sedanjega zveznega premiera Milana Panića.

Dimitrij Rupel je še povedal, da je dobil zagotovila Grčije, da bo podprla Slovenijo pri vstopu v Evropsko skupnost, prav tako pa se je z najvišjimi grškimi voditelji dogovoril za izboljšanje letalskih in telekomunikacijskih zvez med Slovenijo in Grčijo in sploh o krepitvi gospodarskega sodelovanja.(NIA)

Modrih čelad na Hrvaškem ne sprejemajo z navdušenjem

ZAGREB — Predsednik Hrvaške dr. Franjo Tuđman je na svoji redni mesečni tiskovni konferenci obžaloval, ker je prišlo pretekli teden do dveh incidentov in streljanja na dva helikopterja mirovnih sil Organizacije združenih narodov, ki so stacionirane na Hrvaškem. Na helikopterja z oznakami mednarodne organizacije so streljali v neposredni bližini Zagreba in sicer v razmaku dveh dni.

Hrvaški časniki so najprej objavili samo uradna sporočila poveljstva sil OZN, zdaj pa je hrvaški predsednik pojasnil, »da je v prvem primeru topničar hrvaške vojske streljal na helikopter OZN, ki ga ni identificiral, v strahu, da bo le-ta napadel radarske naprave v neposredni bližini zagrebskega letališča Plešo.« V drugem primeru pa, po besedah dr. Franja Tuđmana, sploh niso streljali na helikopter OZN, kot je sicer sporočilo poveljstvo modrih čelad, ampak naj bi »fantje« iz neke brigade nekaj proslavljali in ob tem streljali ravno v trenutku, ko je letel mimo helikopter OZN. Kot je dejal hrvaški predsednik, je »do incidenta prišlo nenamerno in po naključju«. V obeh primerih je poveljstvo enot OZN sporočilo, da sta bila poleta helikopterjev natančno napovedana hrvaškim oblastem. Predsednik Tuđman je povedal, da je ukazal podrobno preiskavo, ker ne želi dopustiti nikakršne nediscipline, niti noče incidentov s predstavniki Unproforja. Poveljstvo modrih čelad na Hrvaškem je v kontaktu z načelnikom hrvaškega vojaškega štaba generalom Tusom namreč takoj pripomnilo, da incidenta kažeta najmanj to, da hrvaška vojska nima pod striktno kontrolo vseh svojih enot.

Sicer pa na Hrvaškem ne manjka »verbalnih incidentov« z mirovnimi silami Organizacije združenih narodov. Čeprav je hrvaški predsednik Franjo Tuđman v svojih javnih izjavah doslej vselej nasploh pozitivno ocenil vlogo mirovnih sil OZN, v hrvaški javnosti ne skrivajo nezadovoljstva nad posameznimi potezami »modrih čelad«. Mestoma gre za kar žolčne komentatorske napade na posamezna ravnanja teh sil, kar zagotovo ustvarja pri ljudeh neprijetne občutke do teh enot. Posebej pogoste kritike letijo na poveljnika ruskih enot v sestavi OZN na območju Slavonije, ki

mu pripisujejo pristransko naklonjenost do srbske strani.

Predsednik Hrvaške dr. Franjo Tuđman je že nekajkrat napovedal, da Hrvaška ne misli podaljševati mandata mirovnim silam Organizacije združenih narodov na svojem območju, ki naj bi potekel marca letos. V mednarodnih krogih pa menijo, da bi lahko takšno hrvaško stališče razmere na posameznih območjih Hrvaške spet resno zapletlo. Sicer pa je tudi generalni sekretar OZN Butros Gali pred nekaj dnevi izjavil, da mirovnim silam OZN na Hrvaškem doslej še ni uspelo v celoti realizirati nalog, ki izhajajo iz mirovnega načrta Cyrusa Vancea in sklepov Varnostnega sveta OZN.(NIA)

Ali Vitomir Gros ne bo več župan?

LJUBLJANA — Vitomir Gros, najbolj znani poslanec Liberalne stranke in predsednik občinske skupščine Kranj, bo sam predlagal, da ga zamenjajo kot župana, pišejo včerajšnje Slovenske novice.

To se bo zgodilo, če bodo na današnjem zasedanju kranjske skupščine za novega predsednika izvršnega sveta izvolili Petra Oreharka, sedanjega podpredsednika IS. Liberalna stranka in Gros namreč nasprotujeta temu, da bi kranjsko vlado vodil krščanski demokrat. Ker Gros pri dogovarjanju o novi mestni vladi ni hotel odstopiti od svojega stališča, se je sedem strank odločilo za vlado brez liberalcev.

Vitomir Gros je novo koalicijo označil za nenačelno in nekdanji Demosovim strankam očital, da so se spečale z mladinci in socialisti. Tako se bo njegova Liberalna stranka, če bo izvoljena predlagana vlada, znašla v opoziciji. V tem primeru pa bo, kot je izjavil, prisiljen predlagati svojo zamenjavo, saj si mora nova vladna koalicija, če ima v skupščini večino, poiskati tudi novo skupščinsko predsedstvo, končuje članek v Slovenskih novicah.(STA)

● Gospodarski

NADALJEVANJE S 1. STRANI

ne strinjajo sindikati CGIL, CISL in UIL, ki so predlagali Amatu lasten sanacijski recept in ga bodo jutri obrazložili predsedniku senata Spadoliniu, potem ko so ga že predsedniku poslanske zbornice Napolitanu. Zbornica pa je ravno včeraj zavrnila tezo o protiučustavnosti s finančnim zakonom 1993 povezanega zakonskega odloka št. 1568 ali zakona, ki pooblašča vlado, da klesti izdatke na področju zdravstva, socialnega skrbstva, javnih služb itd. Prejudic so postavili poslanci Stranke komunistične prenovalne in neofašističnega misovskega gibanja, podprli so ga Demokratična stranka levice, Severna liga, Mreža in Zeleni, proti pa so bili predstavniki večine, republikanci in Pannellijevci. Razprava se je nadaljevala celo noč in bi se morala zaključiti danes jutraj - predloženih je bilo 800 amandmajev, k posegu pa se je prijavilo 48 poslancev.

Ko smo že pri finančnem zakonu 1993, ne moremo mimo dejstva, da bo računski dvor predložil v proučitev ustavnemu sodišču finančni zakon za letošnje leto; izreči se mora, ali so sestavljalci zakona upoštevali 81. člen ustave, ki veleva, da morajo biti v zakonu predvideni stroški tudi pokriti.

Poprej smo omenili recept sindikatov, o katerem smo v glavnih besedilih tudi že poročali. No, zdaj je s »protimanevrom« postregla še Demokratična stranka levice. Njen glavni tajnik Occhetto je povedal, da mu pomeni ta listina »programsko osnovo za sestavo vlade zasu-ka«. Gre za to, da bi varčevalci prostovoljno preoblikovali državne zadolžnice v obveznice iz nove emisije, pri čemer bi bile obresti mnogo nižje, pač pa bi bil kapital indeksiran.

Amato ima torej prilagoditve več za to, da malce izpili ostrino svojega manevra. S tem bi se verjetno ognil zaupnici in preprečil štiriurno vsedržavno napol splošno stavko, ki so jo napovedali CGIL, CISL in UIL za prihodnji torek.

● S padcem

NADALJEVANJE S 1. STRANI

območju Jajca pojavilo tudi preko 60 primerov trebušnega tifusa. Nadaljevali so se tudi napadi na širše območje Bihača.

Včeraj dopoldne so v Sarajevu pristala štiri letala s humanitarno pomočjo, nekaj pa so jih pričakovali tudi popoldne. V Bonnu so sporočili, da se bodo v soboto vključila v humanitarne prevoze hrane za Bosno in Hercegovino tudi nemška transportna letala, ki bodo posebej opremljena za odkrivanje in obrambo pred izstrelki morebitnih napadalcev.

Ameriški državni sekretar Lawrence Eagleburger je včeraj povedal, da bodo morale ZDA pristati na kompromisni predlog resolucije Varnostnega sveta o prepovedi vojaških poletov nad območjem Bosne in Hercegovine, po katerem naj bi Varnostni svet šele po morebitnih kršitvah te prepovedi sprejel novo resolucijo, ki bi dopuščala, da mednarodne sile zoper kršitelje ukrepajo z orožjem in s sestrelitvami letal, ki ne bi spoštovala prepovedi. Za takšno kompromisno varianto se zlasti potegujeta Velika Britanija in Francija, ki menita, da bi se morala mednarodna skupnost vmešati z vojaškimi sredstvi šele v skrajnem primeru. Verjetno pri tem računajo tudi na določeno kooperativnost srbske strani, saj je tudi Karadžić svoje prvotne grožnje, da Srbi prepovedi poletov ne bodo upoštevali, prek svojih glasnikov zadnje dni bistveno omilili ali pa celo zanimali.

Pač pa so se Srbi včeraj ponovno pojavili s predlogom o delitvi Sarajeva na srbski in muslimanski ter hrvaški del, kar naj bi bil pogoj za prekinitev sovraštva v glavnem mestu BiH. Po tem predlogu, ki sta ga obe drugi strani že zdavnaj odbili, naj bi Srbom pripadlo od desetih kar devet sarajevskih občin. Načelnik štaba vrhovne komande Bosne in Hercegovine polkovnik Sefer Halilović pa je v intervjuju za sarajevsko Oslobođenje izjavil, da se prave bitke za osvoboditev Sarajeva in Bosne in Hercegovine šele začnejo. Halilović je dejal, da je pri koncu formiranja brigad in korpusov oboroženih sil BiH. Prav tako je opozoril, da so oborožene sile BiH v zadnjih mesecih uspešno zaustavile agresorja in tako rešile Bosno in Hercegovino in zagotovile obstoj muslimanskega naroda.(NIA)

Brezglavo in neutemeljeno vlaganje prihrankov v inozemstvu

Strogo nadzorstvo na mejnih prehodih zaradi odnašanja lir

VIDEM — Kakor na mejnih prehodih s Francijo in Švico tako se je tudi na mejah s Slovenijo in Avstrijo poostrišlo nadzorstvo nad iznosom kapitala v tujino. Kot je znano, sme vsak italijanski državljan odnesti v inozemstvo največ dvajset milijonov lir, kar pa ima denarja več, mu ga po ustreznih zakonskih predpisih zaplenijo.

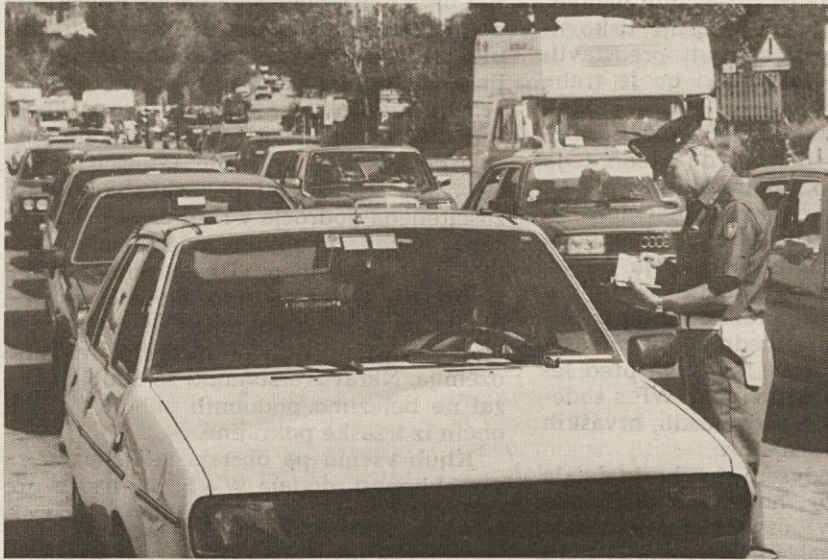
Beg kapitala se je spet razrastle v zadnjem času zaradi viharja na evropskih deviznih trgih oziroma zaradi močnega padca vrednosti, ki ga je utrpela v poslednjih dobrih treh tednih lira. Če k temu dodamo še neodgovorno trobljenje Umberta Bossija pripadnikom in simpatizerjem Severne lige pa sploh Italijanom, naj svoje prihranke rajši vložijo v tuje obveznice, tedaj je slika popolna in od tod močno povečan osebni promet tudi na mejnih prehodih v deželi Furlaniji-Juljski krajini.

V tržaški pokrajini (foto Križmančič) pravzaprav ni tako hudo, križi in težave pa se začenejo že na Goriškem (mejna prehoda pri Rdeči hiši in Standrežu) in nadaljujejo v videmski pokrajini tja do Trbiškega, kjer pa imajo opraviti še z dodatnimi težkočami zaradi stavke carinskega osebja. Prevoz z avtomobilom čez mejne prehode je ubral polzevo pot, ker financarji vprašajo vsakega avtomobilista, koliko ima pri sebi denarja; ne samo, izjavljeno vsoto si zapišejo skupaj z njegovim imenom, priimkom in državljanstvom. Če pomeni že samo zapisovanje teh podatkov veliko izgubo časa, si gotovo ni težko misliti, kako se zadeva skomplicira, ko dotični ne zna pojasniti, s kakšnim zneskom razpolaga, in mora torej gotovino še prešteti... Tako se seveda kolone avtomobilov podaljšujejo. Zmeda je najhujša na avstrijski meji, a tudi na mejnih prehodih s Slovenijo se ni šaliti: čez Slovenijo se pač da priti v Avstrijo in tam položiti denar v to ali ono banko.

Do včerajšnjega poldneva so opravili na mejah v deželi nekaj več kot 2.700 kontrol, ki so pokazale, da je šlo iz Italije kar 7 milijard lir, vendar po zakoniti poti - zaplenili so samo 6 milijonov lir.

Omenili smo neodgovornost. Strankam, zlasti onim, ki so na oblasti, ljudje resda veliko ne zaupajo. Toda nezaupanje je eno, samouničevalni nagib pa nekaj drugega. Če povprečen državljan res želi, da se država in narod izkopljeta iz težav, ni mogoče trditi, da tega ne želijo tudi Amato in njegovi ministri; lahko se jim kvečjemu oporeka, kot se v resnici tudi dogaja, da hočejo cilj doseči na način, ki ne ustreza vsem. Če bomo torej privarčevane milijončke nosili na tuje, bomo sokrivi gospodarsko-finančnega bankrota in nobenega opravičila ne bo, češ, tega so krivi v Rimu. Sicer pa bi veljalo pomisliti še na praktično plat iznosa kapitala: če ga vložiš v tuje obveznice, boš koristil 5-odstotno obrestno stopnjo, če pa ga v italijanske obveznice, znaša ta stopnja 14 odstotkov. Ne samo, sama tehnična operacija ti pogoltno več tisoč lir, tako da si že koj v začetku na zgubi. Potreben je razmislek.

F. D. GAŠPERLIN

Škofje Triveneta: Več etike in morale!

VIDEM — Krščanske skupnosti naj dejavneje izpričujejo evangelijski duh, politiki pa naj bodo odgovornejši v izpolnjevanju nalog, katerih cilj bi moral biti izključno dobrobit družbe. To stališče so zavzeli na dvodnevni skupščini škofovske konference Treh Benečij škofje iz vseh 15 škofij v Furlaniji-Juljski krajini, Venetu in Tridentinski-Južni Tirolski, ki so zasedali v samostanu Torreglia na gričih Euganei. Škofje so se spopadli prvenstveno z moralnim vprašanjem in s politično-institucionalno krizo v luči volilnih izidov iz dne 5. aprila letos. Z zaskrbljenostjo so ugotovili, da so se etične vrednote zameglile tudi na območju Triveneta in da je potreben zaradi tega nagle in čvrste duhovni prepovedi.

Italijani imajo svojo zastavo in želijo registracijo UI v Sloveniji

Odnosi med večino in manjšino v občini Piran že občutno boljši

PIRAN — V piranski občini sicer ne morejo reči, da je bil večinski narod v zadnjih petnajstih ali dvajsetih letih kako resno skregan z manjšino. Toda do manjših ali večjih zapletov je vendarle prihajalo, ki pa so jih doslej vse tudi uspešno razrešili. Do zadnje ohlavitve v nekaterih odnosih je začelo prihajati v času pred slovensko osamosvojitvijo in kasneje še ob vzpostavljanju meje na Dragonji. Če so bili tedanji odnosi in nesporazumi res nekakšna ohladitev, potem moramo zapisati, da je v zadnjih mesecih v teh odnosih začelo prihajati do otoplitve.

Vsaj dva dogodka potrjujeta tako ugotovitev. Predstavniki Skupnosti Italijanov iz Pirana so nedavno tudi uradno dali vedeti (o tem so poslali sporočilo za tisk), da bi morali Italijansko unijo registrirati tudi v Sloveniji (zdaj ima sedež le na Reki) in da ne soglašajo s prekinitvijo odnosov s slovensko manjšino v Italiji.

Po drugi strani pa so se v piranski občini pred nekaj dnevi brez večjih zapletov zmenili, kako bodo obešali manjšinsko zastavo. To, česar se več kot leto dni niso mogli dogovoriti. Manjšina je vztrajala, da mora biti njihova zastava taka, za kakršno so se odlo-

čili, torej povsem identična italijanski državni zastavi. Predstavniki večinskega naroda pa so menili, da bi jo morali vsaj s kakšno podrobnostjo ločiti od italijanske državne zastave. Idejo za razrešitev tega Gordijskega vozla je predsednik občine Franko Fičur dobil pri slovenski manjšini v Italiji, pri kateri je videl slovensko zastavo, ob kateri je visel trak z barvami italijanske državne zastave. Za enako rešitev so se zdaj dogovorili v piranski občini, zamisel pa je tako preprosta in salomonska, da bi jo lahko posneli tudi v koprski občini, kjer se o tem še niso uspeli dogovoriti.

Nelagodni občutek prikrite napetosti med večinskim in manjšinskim prebivalstvom je na ta način v veliki meri popustil. Kako malo je bilo treba - le pripravljenost do normalnega sporazumevanja z obeh strani! Morda je splahnel tudi interes tistih, ki so z netenjem prepira pričakovali kakršno koli korist. Prav slednja ugotovitev pa bi lahko bila opozorilo, kako malo je treba tudi za doseganje nasprotnih učinkov - sovraštva in konfliktov.

BORIS ŠULIGOJ

Ob 10-letnici njenega obstoja tudi prodajna razstava sadja, gob in poljščin

Važna vloga kmetijske zadruga Apo pri zaletu kmetijstva Nadiških dolin

ŠPETER — Kmetijska zadruga Apo iz Špeta, ki združuje nad 300 sadjarjev in zelenjadarjev iz Nadiških dolin, je v soboto praznovala svojo 10-letnico. Ob tej priložnosti so v zbirnem centru v Špetru odprli prodajno razstavo sadja, gob in drugih poljskih pridelkov, na špetskem županstvu pa je bil posvet o vlogi zadruga kmetijstva v goratih predelih. Na njem so številni strokovnjaki in politični predstavniki predstavili recepte za valorizacijo kmetijstva na tem območju, ki je že od vedno pepelka v primerjavi z drugimi kmetijskimi stvarnostmi v deželi.

Župan Firmino Marinig je v svoji analizi načel vrsto odprtih vprašanj, ki so vezana na to problematiko. Tako on kot ostali udeleženci posveta so izpostavili splošne težave, ki jih beležijo v Nadiških dolini ter sploh na celotnem hribovitem območju.

Zaključke je povzel senator Paolo Micolini, ki je predsednik senatne komisije za kmetijstvo. Ugotovil je, da je pot, ki so jo izbrali z ustanovitvijo zadruga Apo, vsekakor dobra in bo lahko krajevnemu kmetijstvu zagotovila izhod iz kriznega položaja. Splošni trend v Italiji, je bil še mnenja Micolini, pa ne kaže najboljše, saj je državna kmetijska politika v dobršni

meri odvisna tudi od pogojev, ki jih narekuje Evropska gospodarska skupnost in ki prevečkrat penalizirajo italijanske kmetovalce.

O uspešnem poslovanju špetske zadruga Apo pa je spregovoril njen predsednik Andrea Visentini. Zadruga je doslej največ poslovnega uspeha beležila s pridelovanjem in prodajo jabolk in drugega sadja, ki ga v zbirnem centru predelujejo že nad 6 tisoč stotov. Sicer naj bi to predstavljalo le začetek večjega poslovanja, saj so komaj pred leti posadili večje število sadnih dreves, ki bodo morala šele obrodit. Zaradi uspešnega dela, je bil mnenja Visentini, pa bo treba že pomisliti na posodobitev in razširitev zbirnih prostorov ter za nakup novih zmrzovalnikov. V zadruzi so uspešno začeli tudi z zbiranjem in prodajo gob, za katere obstaja veliko popraševanje zlasti na tržiščih Veneta.

Prodajna razstava v Špetru (pri mostu) bo odprta vse tri nedelje meseca oktobra. Na njej bodo na voljo obiskovalcem gobe, jabolka, med in več vrst sadnih marmelad.

RUDI PAVŠIČ

Kartico je kupil v Čedadu

Kdo je dobil z enalottom 300 milijonov?

ČEDAD — Kdo je srečnež, ki je v baru Alle tre colonne sredi Čedadu igral kartico enalotta in dobil 300 milijonov lir? Ugibanja gredo v razne smeri, lastniki bara zagotavljajo, da nimajo najmanjšega pojma, kdo je konec prejšnjega tedna igral kartico za osem stolpcev v vrednosti 6.400 lir.

Lastnica Teresa Lancerotto pravi, da je ob koncu tedna tolikšna gneča igralcev, da je težko ugotoviti, komu so prodali zmagovito kartico. Nadzorna komisija je šele v torek potrdila veljavnost kartice: zaradi slabega prepisa zmagovitega stolpca ni bil jasen en stolpec. (R.P.)

Francescutto: Mali trgovci v deželi ne bodo nastradali

TRST — Deželna uprava nebo spremenila smernic in načel, na katerih sloni deželni trgovski načrt: velikega distribucijskega aparata ni nikoli privilegirala in ga tudi ne bo, zato ni prav nobene nevarnosti, da bi načrt oškodoval male trgovce. Ne samo, maloprodajni sistem je temelj trgovskih dejavnosti v FJK in Dežela ga bo še naprej podpirala, ker je to v očitnem interesu celovite skupnosti.

To je odločno zatrdil deželni odbornik za trgovino in turizem Gioacchino Francescutto v odgovor na polemične vesti iz samih trgovskih krogov.

S super jack-potom je neznani srečnež iz Trsta priigral v Lipici čedno vsoto 87 milijonov lir

Portoroški krupjeji so morali kar v Las Vegas...

PORTOROŽ, LIPICA — Ali lahko verjamete, da so v upravi Igralnice Portorož veseli, ker so lahko izplačali več kot 87 milijonov lir dobitka neimenovanemu srečnežu iz Trsta, ki se mu je v lipiški enoti te igralnice posrečil tako imenovani super jack-pot? Pred nekaj dnevi je Tržačan vrget tri igralne žetone po 500 lir v avtomat, ki je od decembra lani zbiral veliko količino žetonov, pokazalo se je pet sedmic in naprava je bruhnila premoženje... Srečni dobitnik je bil eden od šeststih, kolikor se jih v povprečju vsak dan zbere v lipiški igralnici.

Denar mu je bila igralnica pripravljena takoj izplačati v gotovini, ali pa kako drugače. Čeprav

je bil to za igralnico poseben dogodek, saj je bil to doslej največji dobitek na igralnih avtomatih Igralnice Portorož, pa dobitnik nikakor ni hotel velike publicitete. Uslužbenci menda niso dobili napitnine, sicer običajne v takih primerih, pijačo je plačal le prijateljem. Povejmo še, da imajo v Lipici 102 igralna avtomata, da jih je več povezanih v poseben sistem, kjer se še dodatno zbira jo žetoni, in poleg običajnih, manjših dobitkov, občasno pade tudi tak super jack-pot.

Zanimivo je, da so podobne zanimive dogodke v preteklosti v igralniški upravi v precejšnji meri prikrivali. Zdaj pa kaže, da je v Portorožu zapihal povsem drugačen veter. Delno zato, ker

je poprijelo novo vodstvo (namesto Antona Spinellija je zdaj generalni direktor Enes Lojo, direktor zdajšnje enote Igralnica pa je Ernest Dobravc), delno pa zato, ker so se sklenili bolj odpreti javnosti.

Toda portoroški krupjeji oziroma vodilni, so morali v Las Vegas, da so začeli razmišljati nekoliko drugače. Spoznali so, da bi bilo treba v igralnici spremeniti marsikatero staro navado. V Las Vegasu, ki so ga obiskali nedavno, so lahko prav na primeru podobnega večjega igralniškega dobitka kmalu videli, da tečejo tam stvari bistveno drugače. Tudi to je pomembno spoznanje - da se je v svetu mogoče česa naučiti.

B. Š.

Hude težave kupcev (domačih in tujih) ob valutnih stresih

Trst doživlja splošen in poseben odsev valutnih stresov, ki zadnje dni z vratomolnimi ciklusi potiskajo liro navzdol. Tako se je na primer včeraj gibala vrednost nemške marke med 980 in 913 lirami. Enodnevni razpon celih 67 lir seveda spravlja v tveganja tako menjalnice kot domačine in prišleke, predvsem iz Slovenije in Hrvaške, ki bi trenutek zelo šibke lire radi čimbolj izkoristili za nakupe ali pa želijo rešiti, kar se rešiti da, s prihranki v bankah ali v nogavicah.

Šibkejša lira in pričakovanje skorajšnjih podražitev sta povečali promet v tržaških trgovinah.

No, mnoge stvari so se v Italiji že podražile. Predvsem uvoženo blago, od nemških kumaric do njihovih avtomobilov. Meso, ki ga tu ob meji uvažajo v glavnem iz Slovenije in Hrvaške, se je podražilo od treh do petih odstotkov.

Kljub očitno demagoškim zagotovitvam vlade, da se ne bi smele dvigati cene italijanskega blaga, so se v teh dneh za en do dva odstotka že podražili za ceno italijanske košarice najpomembnejši prehranbeni artikli, kot so kruh, testenine in riž.

Nekatere velike proizvodne in trgovske hiše, kot so Barilla, Mulino Bianco, Coop, Despar, reklamirajo svoj prispevek k rešitvi domovine iz hude stiske in napovedujejo, da se njihovi proizvodi v naslednjih šestih mesecih ne bodo podražili. Pojavljajo pa se tudi prvi trgovci, ki vabijo s patriotično obarvanimi slogani: »Kupujte italijansko blago, ki je cenejše in nič slabše.«

Podražili so se tudi mednarodni prevozi in posledično turistična potovanja po svetu, ki se jih bodo doslej povsod cenjeni gostje Italijani najtežje odrekli. V tržaških turističnih poslovalnicah je veliko zanimanje za rezervacije za božično-novoletne dni, kot da se z liro ni nič zgodilo.

Zadnje dni je država začela jemati resno govoriče o množičnem fizičnem uhajanju lire v banke sosednjih držav, v prvi vrsti Avstrije, kjer je bančna tajnost, tako pravijo, strožja kot v Švici. Zato so poostriili obmejni nadzor predpisa, ki pravi, da Italijani lahko nesejo v tujino največ 20 milijonov lir.

I. G.

Obstajali naj bi vsi pogoji za njegovo ustanovitev Tržaški WWF: Kdo ovira rojstvo Kraškega parka?

Kdo zaustavlja ustanovitev Kraškega parka? To vprašanje so si zastavili naravovarstveniki WWF na včerajšnji tiskovni konferenci, na kateri so tudi predstavili publikacijo "Kras, zaklad, ki ga je treba rešiti".

Naravovarstveniki so na tiskovni konferenci predvsem poudarili, da glede tega vprašanja prihajajo kontradiktorni znaki; prepletajo se namreč pozitivni elementi in alarmantni razlogi glede že dolgoletnega vprašanja o ustanovitvi Kraškega parka. Lia Brautti, ki je v tržaškem WWF odgovorna za teritorij, je obrazložila, da publikacija zaobjema akte mednarodnega zasedanja o Kraškem parku, ki ga je pred letom dni v mestu organiziral WWF s sodelovanjem italijanskih, slovenskih, hrvaških in avstrijskih strokovnjakov.

Zasedanje je predvsem služilo -je dejala Lia Brautti- za oris modernega koncepta parka, ki ga je WWF osvojil in po katerem morajo v okviru zaščitenih območij najti svoj prostor gospodarske dejavnosti, ki so kompatibilne s potrebami o ohranjanju narave: sem sodijo biološko kmetijstvo, naturalistični in kulturni turizem ter tradicionalno obrtništvo. Kraški park, ki je zelo bogat na naturalističnih in zgodovinskih posebnostih -so poudarili predstavniki WWF- bo nujno moral imeti mednarodne značilnosti in zaščititi kraški teritorij tako na italijanskem kot na slovenskem ozemlju.

S svoje strani je predstavnik tržaškega vodstva WWF Guido Pesante dodal, da v tem zadnjem letu beležimo nekaj pomenljivih znakov glede ustanovitve Kraškega parka. Predvsem je beležiti precejšnje soglasje (kot s strani zgornjega župana Budina na zasedanju WWF) glede potrebe, da se čimprej začne uresničevati projekt o načrtovanju parka. Po drugi strani pa je tudi pomenljivo -dodaja WWF- da je zgo-

niška občina odkupila Volnik, da bi ustvarila prvo jedro bodočega parka. Poleg tega pa je treba še dodati nedavno odprtost Slovenske skupnosti, preko svojega pokrajinskega tajnika Breclja.

Izkušnje dolinske občine -je nadaljeval Pesante- ki že nekaj let načrtuje na svojem delu Krasa (v Dolini Glinščice in v Gročani), so nadalje pokazale, da obstoj zaščitenega področja v resnici ne prinaša s seboj nobene negativne posledice, na katere opozarjajo njegovi nasprotniki. WWF še dodaja, da so to spoznale tudi kraške občine iz goriške pokrajine, ki že načrtujejo na pristojnih področjih kraškega ozemlja. Naravovarstveniki še dodajajo, da žal ne beležimo podobnih pobud s strani občin iz tržaške pokrajine.

Kljub vsemu pa obstaja več znakov za zaskrbljenost, dodaja WWF: predvsem gre za zaskrbljujoče izjave deželnega odbornika za parke Cisilina o lovskem izkoriščanju parkov in o osredotočenju njihovega upravljanja v enotno birokratsko strukturo v Vidmu in glede odložitve upravljanja "sine die" 12 parkov (vključno s Kraškim) od 14 predvidenih v deželi.

Naravovarstveniki nadalje z zaskrbljenostjo opozarjajo na molk deželne uprave glede načrtovanja Kraškega parka, ki ga predvideva državni zakon 16/92 in ki je bil zamrznjen brez vsake obrazložitve. Po mnenju deželnega predstavnika WWF Predonzana je treba vse to pripisati tranzverzalnemu "lobbyju" mešetarjev in politikov, tako italijanskih (ne samo tržaških) in slovenskih, ki so povezani z nepremičninskim biznesom in z zakupi o velikih delih. Njim je treba pripisati -dodaja WWF- da je parlament zavrnil predlog, da bi Kraški park vključili v seznam novih državnih parkov, ki jih predvideva državni zakon 394/91.

Dvodnevni posvet v Trstu Usklajevanje urbanistike v Alpe-Jadranu

Danes se bo na pomorski postaji v Trstu pričel dvodnevni posvet o urejanju prostora in varstvu okolja v Delovni skupnosti Alpe-Jadran. Prireja ga zadevna komisija Delovne skupnosti ob koncu dvoletnega obdobja predsedovanja Furlanije-Juljske krajine. Na posvetu bodo razpravljali o možnostih usklajevanja zakonodaj in politik članic Delovne skupnosti na področju prostorskega načrtovanja, teritorialnih informacijskih sistemov in ocenjevanja vplivov na okolje, vse to v perspektivi bodoče Združene Evrope.

Danes dopoldne bodo posvet pozdravili predsednik deželnega odbora Vinicio Turello, predsednik Delovne skupnosti Alpe-Jadran Jozef Ratzenbock in predsednik Združenja obmejnih evropskih dežel Karel Ahrens, uvodni poročili pa bosta imela deželni odbornik za načrtovanje Gianfranco Carbone in ravnatelj deželne uprave za prostorsko načrtovanje Enzo Spagna, ki je trenutno tudi predsednik komisije DS Alpe-Jadran za urejanje prostora in varstvo okolja.

Tržaško okrožno ravnatelstvo Državnih železnic bo priredilo dražbo izpubljenih predmetov na vlakih in postajah. Dražba bo vsak delavnik od 12. oktobra dalje od 8.30 do 12.30, dokler ne bodo prodali vseh predmetov. Dragocenejši med njimi bodo na ogled v soboto, 10. t. m., v uradih za potnike in blago na tržaški potaji, kjer bo potem potekala tudi dražba.

pismo uredništvu

Bralci bi želeli več informacij

Spoštovano Uredništvo,

Zadnje čase prisluškujem vztrajnim glasovom o skorajšnjem izidu novega vseslovenskega dnevnika »Republika-Primorski dnevnik« oziroma »Primorski dnevnik-Republika«. Prvi naj bi bil naslov izdaje v Ljubljani in drugi izdaje v Trstu.

Kot zvestega bralca edinega slovenskega dnevnika v Italiji bi v zvezi s šušljanjem o novem časopisu postavil Uredništvu oziroma vodstvu Založništva tržaškega tiska nekaj javnih vprašanj:

Bosta to dva časopisa v enem ali en časopis v dveh? Kako bo s financiranjem novega ali novih časopisov, če vemo, da je obstoječi Primorski dnevnik že dalj časa v hudih finančnih težavah in je moralo uredništvo zaradi tega zapustiti sedem časnika? Od kod naenkrat sredstva za časopis, ki bo imel menda še enkrat več strani kot sedanjí in bo ob desetletni redakciji v Trstu menda redakcija s 25 ljudmi v Ljubljani? Na kakšen trg računa novi časopis, ko pa že naklade tradicionalnih časopisov v Sloveniji strmo padajo in že vsak osmi Slovenec tolče revščino?

Sliši se tudi, da bo novi časopis večjega formata in da ga ne bodo tiskali v sedanji tiskarni, ki ste jo pred nekaj leti s težkimi milijardami posodobili.

Kakšna bo idejno-programska barva tega dediča edinega tiskanega partizanskega dnevnika v zaslužnjeni Evropi? Bo s prihodom Bojana Brezigarja, uglednega politika iz stranke, ki se ne sklicuje ravno na tradicije partizanskega boja, zagotovljena ta kontinuiteta?

In kaj se bo zgodilo, če bo nova ladja doživela brodolom? Kaj bo z edinim slovenskim dnevnikom v zamejstvu?

In za konec očitke: vodstvo ZTT in Primorskega dnevnika vse to počenja mimo dnevnika svojih bralcev in naročnikov, ki mu že pol stoletja, kljub vse večjemu nezadovoljstvu z njim, stojijo ob strani in omogočajo njegov obstoj. Hvala za gostoljubje!

Boriš Pangerc

Pogovor s Klavdijem Palčičem, predsednikom upravnega sveta družbe, ki bo prevzela časopis Primorski dnevnik-Republika pred štartom

Projekt »Primorski dnevnik — Republika« je na tem, da se uresniči. Pred nami so le še tehnični časi za izvedbo tega načrta, zato smo vprašali predsednika upravnega sveta PRAE-DZP Klavdija Palčiča, da nam pove nekaj podrobnosti o novem projektu, tudi ob nekaterih očitkih, da širša javnost o vsem ni obveščena ali vsaj, da nima točnih informacij.

PALČIČ: Je že res, da javnosti nismo sproti obveščali o raznih fazah uresničevanja projekta, vendar je treba objektivno reči, da je ves načrt izredno kompliciran, da je v teku dodelave doživel celo vrsto sprememb, tako da bi bilo res težko dajati sprotne objektivne informacije. Projekt časopisa, ki je namenjen celotnemu prostoru, kjer živijo Slovenci, od Trsta preko Slovenije do Koroške in Porabja, z redakcijami v štirih različnih državah, je tako zahteven in ga je bilo treba toliko krat spremeniti, prilagoditi izpiliti, da bi bila vsaka sprotna informacija nujno nepopolna. Treba je bilo rešiti celo vrsto problemov, ki so povezani z novostjo tega projekta, saj gre za edinstven načrt na področju informacije. Nekaj bistvenih informacij smo v preteklih mesecih tudi dali, vendar je bilo zelo težko vnaprej povedati, kako se bo ta zamisel izkristalizirala, tako da nismo hoteli posredovati nedokonzistentnih informacij. To so bili glavni razlogi, zaradi katerih smo pri informiranju o načrtih bili nekoliko zadržani. Za to se vsekakor želimo bralcem Primorskega dnevnika opravičiti; če sta se pa zaradi tega v ljudeh povečala radovednost in pričakovanje, morda pa le ni bilo vse skupaj tako narobe, saj mora biti vsaka novost tudi presenečenje.

Primorski dnevnik—Republika bo časopis za ves slovenski prostor. Bosta to dva ločena časopisa ali en sam časopis z dvema izdajama: eno za zamejski prostor, drugo za Slovenijo?

PALČIČ: Časopis bi izhajal pri nas z imenom Primorski dnevnik, v Sloveniji pa z imenom Republika. V Primorskem dnevniku bo več prostora posvečenega naši krajevni problematiki, medtem ko bo ta prostor v Republiki zapolnjen s krajevnimi vestmi iz raznih slovenskih krajev. Ker pa vesti iz Slovenije zanimajo tudi naše zamejske bralce, vesti iz zamejstva pa tudi bralce v matični domovini, bo treba del tega materiala spet obdelati in v skrajšani obliki objaviti tudi v drugi izdaji. Pri nas moramo tudi paziti na to, da bo časopis ohranil kontinuiteto z našo tradicijo, z vlogo, ki jo je Primorski dnevnik imel v vseh povojnih letih, pa tudi še bolj nazaj, v času

druge svetovne vojne, ko je kot Partizanski dnevnik izhajal v ilegali. Večji del obeh izdaj pa bo skupen. Naslovni strani bosta seveda različni, saj bo Primorski dnevnik dal več poudarka zamejski in italijanski problematiki, Republika pa slovenski, že iz tega, kar smo povedali, je razvidna -mislim- novost tega projekta, saj gre za časopis, ki mora ustrezati potrebam in zahtevam ter pričakovanjem bralcev s te in one strani meje. Novost predstavljajo seveda tudi finančne, organizacijske, tehnološke, distribucijske in druge rešitve, ki jih je bilo treba poiskati.

Današnji Primorski dnevnik je v hudi finančni stiski , ki je v zadnjem času privedla tudi do bolečih posegov tako v novinarsko kot v tiskarsko tkivo časopisa. Prišlo je tudi do zmanjšanja obsega časopisa. Maršikdo si pri tem postavlja vprašanje, od kod sredstva za nov časopis, za redakcijo v Sloveniji, za nov računalniški sistem itd.?

PALČIČ: Tudi ZTT, kot vsako drugo podjetje, mora kriti izdatke s prihodki. Če je v teh dveh postavkah nesorazmerje, pride do krize, kar se je tudi zgodilo. Vsa prizadevanja podjetja, da bi krilo izdatke za izhajanje Primorskega dnevnika, so se izjalovila. Ne bi tu obnavljali najeklatantnejših razlogov, med katere nedvomno sodi razsulo Jugoslavije ter njenega trga, ki je bil primarni vir dohodkov založniške hiše. Skratka ZTT ni več mogla kriti stroškov in jih je morala drastično znižati: od tu boleči ukrepi, ki jih je bilo treba sprejeti. Nizka naklada Primorskega dnevnika kot zamejskega časopisa ni mogla zagotoviti potrebne baze za zagotovitev njegovega nadaljnega obstoja. Zato je bilo treba iti v drugo smer in se usmeriti na tržišče, ki bi imelo širšo bazo bralcev. Treba je bilo iti, kljub hudim časom, v dokajšnjo investicijo, da se zagotovi novemu časopisu solidna odskočna deska in solidni finančni temelji. Računica novega časopisa mora biti uravnovešena, izdatki se morajo kriti z dohodki, ti pa so odvisni od naklade, od katere je seveda odvisna tudi ekonomska propaganda. To sta dve poglavitni postavki, na katerih temelji bodočnost projekta Primorski dnevnik-Republika.

Kar zadeva Primorski dnevnik, so tu tudi državna sredstva, ki so predvidena za časopise in za manjšinski tisk, ki pa še zdaleč ne zadoščajo in prihajajo z veliko zamudo. Izdelali smo zato pogumen načrt, ki sloni na rezultatih raziskav javnega mnenja: prav ti rezultati so nas prepričali, da je načrt izvedljiv.

Krizo Primorskega dnevnika lahko premagamo samo s korakom, ki naj zagotovi rast časopisa, saj ima vsako stagnirane v sebi klice propada. Primorski dnevnik upa tudi na okrepitev števila naročnikov v zamejstvu in na zvestobo svojih dosedanjih bralcev. Kar zadeva priliv ekonomske propagande ne moremo pričakovati velikih skokov naprej za Primorski dnevnik, pačpa pričakujemo mnogo od Republike. Prepričani smo, da se bo slovensko gospodarstvo okrepilo, da se bo zvišala življenjska raven in z njo tudi kupna moč potencialnih bralcev v Sloveniji in s tem tudi zanimanje predvsem italijanskega gospodarstva za Slovenijo.

Pot, ki smo jo izbrali za izhod iz krize, predstavlja tudi konkretno prizadevanje v smeri integracijskih tokov, ki so na vseh področjih tisti, na katere se zanašamo za oživitve tega našega srednjeevropskega sveta.

Kaj nam lahko poveste o novem podjetju, ki bo izdajalo časopis?

PALČIČ: Časopis bo prevzelo v najem podjetje PRAE-DZP (Družba za založniške pobude), v Ljubljani pa je ustanovljena agencija NIA, ki bo za Primorski dnevnik in za Republiko krila vesti iz Slovenije.

Kakšna bo politična linija novega časopisa? Se bo še vedno skliceval na svojo tradicijo?

PALČIČ: Primorski dnevnik-Republika bo informativni časopis, ki ni vezan na nobeno stranko, ne v zamejstvu ne v Sloveniji. Časopis bo podpiral vsa tista stališča, ki pospešujejo rast demokracije, državljanskih svoboščin, skušal bo prispevati k splošni rasti družbe v vsem prostoru, kjer Slovenci kot narod živijo. Prizadeval si bo po svojih močeh za krepitev solidarnosti med ljudmi, za enakovredno vključevanje Slovencev v sodelovanje med narodi, za enakopravne odnose med vsemi narodi, ne glede na to, če so veliki ali majhni.

Kaj pa, če ta pobuda kljub vsej najboljši volji ne uspe?

PALČIČ: Delati moramo s prepričanjem, da nam bo ta načrt uspel, ker hočemo rasti, ker si ne moremo dovoliti, da bi stagnirali. Nočemo misliti na možnost, da bi pobuda spodletela. Vsekakor je odgovor na to vprašanje že v dejstvu, da je ZTT dalo Primorski dnevnik družbi PRAE-DZP v najem in da ostaja Založništvo tržaškega tiska še vedno lastnik tega časopisa.

Pogovor zapisal I. F.

Mnenja slovenskih predstavnikov o krizi pokrajinske uprave »Pokrajina se mora takoj otresti dušljivega objema Liste za Trst«

Na Pokrajini se iz dneva v dan vse bolj približujejo predčasne volitve. Čez dva tedna zapade rok za izvolitev novega odbora, pogovori med strankami so obstali pri avgustovskem sporazumu med sedmimi svetovalskimi skupinami (KD, PSI, LpT, Demokratična zveza, PLI, PRI in zeleni), ki je ostal mrtva črka, uprava KD-PSI-LpT pa je kasneje nastala z odločilno podporo neofašistov. Predsednik Crozzoli je kmalu po izvolitvi formalno odstopil, njegova uprava posluje, kot da se ni nič zgodilo, seje pokrajinskega sveta pa mejijo že na farso. Medtem ko se Italija pogreza v gospodarsko in politično krizo, so nekateri v Trstu še vedno prepričani, da je politika le velika šahovnica, na kateri lahko po svoji volji premikajo razne figure.

Po mnenju svetovalca SKP **Stojana Spetiča** je nesporejmljivo, da stranke (KD, PSI in LpT), ki vodijo Občino, na Pokrajini iščejo nove zaveznike in se s tem skušajo izogniti volitvam. To pomeni le korak k nadaljnji diskreditaciji politike, saj vse skupaj že meji na farso, oziroma na cinizem. Samo tako si lahko razlagamo dejstvo, da je Crozzoli najprej sprejel glasove MSI, potem je bil zaradi tega ogorčen, sedaj pa dela, kot da se ni nič zgodilo.

»Nočem biti bogokleten, a vsi dobro vemo, da je bil občinski komisar Ravalli učinkovitejši in do Slovencev dosti bolj odprt kot župan Staffieri«, je mnenja Spetič, ki dodaja, da se SKP ne boji morebitnih novih volitev. Po njegovem

pa ni to glavni problem, bistveno je, da leve in napredne sile ustvarijo pogoje za alternativo sedanjemu načinu vladanja in upravljanja javnih ustanov. »Poglejmo npr., kaj se dogaja v PSI, kjer še ni jasno, ali skuša Martelli spremeniti stranko samo, da bi ohranil oblast, ali pa smo priča res samokritičnemu razmišljanju in torej novi politiki. Nova politika pa mora v Trstu nujno pomeniti tudi nove odnose do Slovencev«. Svetovalec SKP meni, da je treba tudi na dogajanja na Pokrajini gledati perspektivno. »Ne smemo se bati opozicije in tudi ne siliti v koalicije, samo da bi preživel vihar noč, kar se nam bi potem skoraj gotovo negativno obrestovalo«.

»Če sodim po poteku zadnjih sej pokrajinskega sveta lahko rečem, da se iz te moke ne bo rodilo nič dobrega«, nam je povedal svetovalec SSK **Ivan Peterlin**, po mnenju katerega je lahko edina verodostojna koalicija tista, ki bo temeljila na neke vrste levosredinskem zavezništvu z aktivno soudeležbo Demokratične zveze. »Osebnost nasprotujem sodelovanju v vsakršnih političnih rešitvah, ki bi temeljile na Listi za Trst oziroma na nazadnjaški in desničarski politiki, ki označuje občinsko upravo. Mi s tistimi, ki pravijo, da je slovenščina tuj jezik in ki zganjajo nacionalistično kampanjo proti vpisovanju dijakov iz Slovenije in Hrvaške v italijanske in slovenske šole, nimamo nič skupnega«.

Predstavnik SSK nam je povedal, da soglašajo s stališči DSL, ki je

pred dnevi javno pozvala krščanske demokrate in socialiste, naj enkrat za vselej pojasnijo, kaj si pravzaprav želijo. Na Pokrajini, a tudi v splošni tržaški stvarnosti, kjer je treba izbirati med starim, ki ga predstavlja Lista in med novim. Tudi za PSI in KD so dokončno mimo časi za slepomišljenja.

Svetovalca Demokratične zveze **Nives Košuta** je prepričana, da mora Pokrajina nujno pridobiti na verodostojnosti, ki jo je že močno izgubila, tako da vse skupaj žal že spominja na farso. »Mi smo trdno prepričani, da se morajo pogajanja in razgovori odvijati ob belem dnevu, njihovo prizorišče pa mora biti pokrajinski svet. Sedaj pa imam vtis, da so nekatere stranke znova ubrale pot zakulisnih iger in igrice, ki so jih ljudje naveličani«. Demokratična zveza zato opozarja na nevarnost, da se bo na Pokrajini zgodilo kot na Občini Trst, kjer so nekateri čakali zadnji dan in potem predstavili program, ki si ga lahko le sprejel ali zavrnil. Mi smo proti takemu načinu političnega soočenja, je še dodala Košutova, saj se lahko na Pokrajini rodi različna in tudi alternativna koalicija občinski.

Demokratična zveza še vedno pozitivno ocenjuje programske smernice, ki so jih avgusta izdelali načelniki svetovalskih skupin. Košutova podpira predlog, da se v morebitne politične rešitve vključi ne samo SSK in Zeleno listo, a tudi Komunistično prenovno, s ciljem, da se iz »igre« izključi ne samo MSI, a tudi LpT. S.T.

Priprave CGIL, CISL, UIL na splošno stavko Sindikati najjavljajo deželno manifestacijo

Torkovo štiriurno vsedržavno stavko je treba jemati predvsem kot stopnjevanje sindikalnega boja proti Amatovim ukrepom: takšno interpretacijo dajejo tudi na krajevni ravni sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL, ki na številnih razgovorih pripravljajo razne manifestacije. Glavna orientacija tržaških vodstev CGIL, CISL in UIL je, da bi v torek dopolne organizirali enoten shod, predvidoma v Trstu ali mogoče v Vidmu, vsekakor pa se ne navdušujejo nad posamičnimi shodi, ker so jih med drugim organizirali pred nekaj dnevi, točneje 29. septembra, ko je bila pri nas splošna deželna stavka. Ko ne bi bilo mogoče pripraviti deželnega shoda, bi po posameznih pokrajinah organizirali drugačne pobude, na primer okrogle mize na določene teme in podobno.

Včeraj so se na raznih ravneh sestali različni organizmi sindikatov CGIL, CISL in UIL, ki so razpravljali tudi skupno, in sicer najprej na krajevni potem pa še na deželni ravni. Priprave na stavko oziroma organizacija posameznih pobud ni najbolj enostavna, so povedali na sindikalnih sedežih, ker je treba upoštevati različna gledanja kot tudi specifične posameznih delovnih kategorij. Štiriurno trajanje stavke namreč postavlja probleme določenim kategorijam, na primer zaposlenim v gradbeništvu, ki so že zadnjič stavkali cel dan, ne pa štiri ure kot ostali.

»Nadvse pozitivno pa je«, je izjavil član pokrajinskega tajništva

CGIL Devescovi, »da prihajajo sugestije o različnih protestnih pobudah s strani posameznih kategorij, ki so zaradi vladnih ukrepov več kot ogorčene«. Po njegovi oceni je trenutno sindikalni boj v nekakšni prehodni fazi: prvi protesti namreč preraščajo v splošnejši odpor, ki se bo najprej izkazal s torkovo splošno stavko, najavljajo pa se že vsedržavne stavke posameznih kategorij in še ostrejša splošna stavka, če vlada ne bo upoštevala pripomb sindikatov.

Ob privrabi torkovega protesta pa si na sedežih CGIL, CISL in UIL postavljajo tudi vprašanje organiziranja drugačnih, manj običajnih pobud. Tudi glede na dejstvo, da so največji italijanski sindikati skoraj na vseh trgih ob zadnjih stavkah doživeli zelo očitne kritike na svoj račun, vodstva CGIL, CISL in UIL razmišljajo o takšnih pobudah, na katerih bi delavci lahko povedali svoje mnenje in pripombe tudi na vodenje sindikalnega boja.

Deželni prispevki devinskemu zavodu

Deželni odbor je na predlog odbornika za šolstvo Silvana Antoninija-Canterina odobril 280 milijonov lir izrednih prispevkov Jadranskemu zavodu združenega sveta iz Devina. Odbornik Antonini-Canterin je ob tem izrazil zadovoljstvo, da se je deželna vlada na tak način izkazala do tako pomembne institucije, kot je devinski zavod. »Devinsko-nabrežinski zavod ne samo predstavlja namreč nepogrešljivo dobrino za našo deželo«, je dejal, »ampak je tudi izraz volje nadaljevati po poti uveljavljanja miru. Gre za cilj, ki ga Furlanija-Juljska krajina že dolgo zasleduje«.

Odbornik Antonini-Canterin je nato pojasnil, da so izredni prispevki namenjeni ureditvi jedilnice, ki je seveda bistvenega pomena za delovanje zavoda. Gojenci so namreč še vedno prisiljeni uporabljati zasilne prostore v ta namen, deželna uprava pa se je v preteklosti že večkrat obvezala, da bo zavodu pomagala urediti primerne prostore.

† Zapustil nas je naš dragi

Marjo Žagar

(BARONOV)

Pogreb bo jutri, 9. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Bazovici.

Žalostno vest sporočajo žena **Ivanka**, sin **Aleksander** in sestra **Silvija** z družinama ter drugi sorodniki

Bazovica, Katinar, 8. oktobra 1992

Uprava in uslužbenci Občine Dolina izrekajo iskreno sožalje **Aleksandru Žagarju** in družini ob bridki izgubi dragega očeta.

† Tiho se je poslovila od nas naša draga

Ivanka Lukša
vd. Guštin

Pogreb bo jutri, 9. t. m., ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Prosek.

Žalujči sin **Danilo** z ženo **Marto**, hči **Marta** z možem **Marinom**, vnuka **Damjana** in **Sergij** z družino ter brat **Milko** z družino

Prosek, 8. oktobra 1992

Tržaški župan sklical petero rajonskih svetov

Tržaški župan Staffieri se je končno odločil, da skliče rajonske svete — vsaj nekatere. V redakcijo smo namreč prejeli sporočilo odgovornega za decentralizacijo v tržaški občinski upravi, da so za četrtek, 15. t. m., sklicani rajonski sveti za Kolonjo-Škorkljo, Staro mitnico in Kjadin-Rocol ter za tore, 20. t. m., rajonska sveta za Novo mesto-Novo mitnico in za Valmauro-Naselje sv. Sergija. Začetek sej je povsod določen za 20.30, na dnevnem redu pa je izvolitev predsednika in podpredsednika. Opozoriti velja, da je v tržaški občini skupno 12 rajonskih svetov. Kdaj bodo sklicali ostale oziroma zakaj jih še niso, ni znano. Podčrtati pa je treba, da je od volitev poteklo več kot 4 mesece.

Cestna uprava se je vendarle odločila za »priznanje« Slovenija tudi na smerokazih

Slovenija si je končno priborila priznanje tudi na tržaških cestnih znakih. V teh dneh so namreč delavci cestnega podjetja ANAS začeli s snemanjem smerokazov, ki so kazali pot v bivšo republiko Jugoslavijo, in jih zamenjali z novimi, ki kažejo pot v Slovenijo (foto **Križmančič**). Kot smo na straneh našega dnevnika že zabeležili, so morale oblasti republike Slovenije večkrat opozoriti na potrebo po »posodobitvi« smerokazov na italijanski strani, preden je do tega prišlo. No, čeprav z zamudo, je zdaj tudi Trst sprejel na znanje zgodovinske spremembe, katerim smo bili priča onkraj državne meje. Izrazili bi željo, da bi se ta proces »posodabljanja« ne ustavil pri tem.

Agenti obmejne policije so ga aretirali na podlagi mednarodnega zapornega naloga Pri Fernetičih lov na nemškega morilca

Agenti obmejne policije na mejnem prehodu na Fernetičih so uprizorili v torek pravcat lov na moža, da bi iztaknili nemškega državljanca, zoper katerega je bil izdan mednarodni zaporni nalog. Moški se je pripeljal iz Slovenije v družbi treh Madžarov, med pregledom na meji pa mu je uspelo zbežati. Po slabi uri iskanja so ga agenti izsledili in ga aretirali.

Dogodek, ki je spraval na noge vse razpoložljive agente na mejnem prehodu Fernetiči, se je pripetil okrog poldne. Ko je s slovenske priprozil na italijansko stran mercedes s štirimi potniki, je na tistem območju lilo kot iz škafa. Policisti so šoferju veleli naj parkira ob mejnem prehodu, da bi lahko avtomobil temeljito pregledali. V avtomobilu so se peljali trije madžarski državljani, ki so po poklicu upravitelji luna parka, in Nemec, 31-letni Robert Weiss iz kraja Hildesheim. Med pregledom so policisti pogledali tudi na računalnik, ki je povezan z mehanografskim centrom in jih seznanja s podatki o italijanskih in tu-

jih zločincih. In tu jih je čakalo pravcato presenečenje.

Računalnik jih je seznanil, da so nemške sodne oblasti izdale proti Robertu Weissu mednarodni zaporni nalog zaradi umora in povzročitve hudih telesnih poškodb. Obvestil jih je tudi, da je moški ponavadi oborožen in da je zelo nasilen, ter jim svetoval, naj bodo ob morebitnem »srečanju« z njim zelo previdni.

Komaj so izvedeli za presenetljivo vest, so agenti obkolili mercedes, da bi Nemca odvedli v lastne prostore. Njihova akcija pa ni uspela, saj so v mercedesu »našli« le tri Madžare; Weiss jo je bil pravčasno opipal.

Vodja oddelka obmejne policije Abate je tedaj takoj organiziral širok lov na moža, pri čemer je poklical na pomoč tudi agente bližnje kasarne, ki so pravkar sledili lekciji o poklicnem vežbanju, agente z mejnega prehoda na openski železniški postaji in agente z mejnega prehoda na Pesku.

Policisti so začeli — porazdeljeni v številne izvidnice — prečesa-

vati vse območje ob mejnem prehodu. Njihovo iskanje je bilo sila težavno, saj je takrat nad območjem vihrala nevihta. Weissu bi lahko vremenske nepravilnosti prišle na roko, če bi se spretno skril po gmajni. Nemec pa je storil usodno napako, ko je stekel čez cesto. Policijska izvidnica ga je opazila, agenti so stekli za njim in ga po nekaj metrih onesposobili.

Po aretaciji in vseh opravljenih formalnostih, ki temu sledijo, so ga prepeljali v koronejski zapor, kjer sedaj čaka, da nemške sodne oblasti zaprosijo za njegovo izročitev. Med osebnim pregledom v kasarni obmejne policije so agenti ugotovili, da Weiss le ni bil oborožen. Pri sebi pa je imel madžarski potni list — po vsej verjetnosti ponarejen — na katerega je prilepil lastno fotografijo. Ob tem odkritju italijanskim policistom sploh ni bilo jasno, zakaj je Weiss pri prehodu čez mejo izročil agentom nemško osebno izkaznico (s katero se je izdal), ne pa madžarskega potnega lista, ki bi mu — verjetno — v družbi ostalih treh Madžarov utrl pot v Italijo.

Staffieri sprejel socialne delavke

Socialne delavke, pomočnice v domovih za ostarele in pomočnice na domovih vključene v sindikat CGIL so včeraj spet protestirale pred tržaško občinsko palačo. S svojo prisotnostjo so želele »podkrepi« sindikalno predstavništvo, ki se je srečalo s tržaškim županom Staffierijem, da bi od njega dobilo zagotovila za takojšnjo izvedbo natečajev za 113 mest pomočnic v domovih za ostarele in 41 mest pomočnic na domovih ter za razpis natečajev za osebe Centra za motorično vzgojo in za 13 mest socialnih asistentk. Te natečaje morajo izvesti in objaviti ustrezne prednostne lestvice do 31. decembra, sicer bodo po novih določilih finančnega zakona zapadli.

Staffieri je delegaciji obljubil le, da bo posegel pri uradu za natečaje, da bi dal že razpisanim natečajem pomočnic prednost. Obenem je zagotovil, da bo občinski odbor na svoji jutrišnji seji vzel v pretes vprašanje razpisa natečaja za osebe Centra za motorično vzgojo, do konca meseca pa bo razpravljaj tudi o natečaju za socialne asistentke. Župan je predstavnikom CGIL dodal, da mora vsekakor slišati tudi za mnenje preostalih dveh osrednjih sindikalnih organizacij.

Prejšnji teden v Slovenskem kulturnem klubu Dokaj poučno srečanje z Žarkom Petanom

V Slovenskem kulturnem klubu se je v soboto zbrala lepa skupina višješolcev in akademikov, da bi prisluhnili izjemni kulturni osebnosti - pisatelju, pesniku in režiserju Žarku Petanu.

Uglednega gosta je predstavila prof. Lučka Peterlin, ki je tudi mentorica SKK (ta prireja vsako soboto zvečer zanimive večere za višješolsko mladino). Žarka Petana poznamo večinoma zaradi njegovih duhovitih in učinkovitih aforizmov, ki so prevedeni malodane v vse evropske jezike, veliko mladih pa se ga spominja tudi zaradi otroške igre Obtoženi volk, ki je bila posneta tudi na kaseto in je postala prava uspešnica. Toda Žarko Petan ni pisal samo pravljic in zgodbic za mladino (Pravljice za Jasmin, Kako je svet postal pisan, Pravljice za očeta). Nebo na kvadratke, Dvojčka, Preteklost, Preteklost se nadaljuje, Kavarna Astoria (po kateri je bil posnet istoimenski film) so knjige namenjene odraslim bralcem; v njih se humor prepleta s tragiko, duhovite besedne igre in nepričakovani zasuki so le bleščeča in nadvse prijetna oblika podajanja zelo zapletene in globoko človeške stvarnosti. Širši publiki je znan tudi zato, ker je napisal veliko radijskih in televizijskih iger, predvsem pa zaradi svojega poklica, saj je priznan režiser. Njegov humor je zelo prefinjen in se v tem razlikuje od nižje razredne komike. Njegovih del se skoraj ne da brati ali poslušati in se ob njih zabavati, če se ob tem ne uporablja predvsem glave. To so udeleženci večera tudi sami ugotovili ob poslušanju izbora Petanovih aforizmov, basni, definicij in humoresk, ki so jih umetniško prebrali člani gledališkega krožka SKK Nataša Zubalič, Sara Perini, Vanja Cvelbar in Tomaž Susič.

V pogovoru z gostom so kasneje mladi odkrili ne samo zanimive podrobnosti iz njegovega življenja, ampak tudi Petanove značajske poteze, njegove načrte za bodočnost, njegovo gledanje na slovensko preteklost in sedanjost ter predvsem njegovo veliko kulturno razgledanost. Še posebej duhovit in obenem pretresljiv je bil opis težav, ki jih je s trmo in vztrajnostjo premagal, da je prišel do režiserskega poklica. Po vojni so mu namreč oba starša zaprla, vzeli so jim premoženje, imel je težave pri iskanju primer-

ne zaposlitve, čeprav je briljantno dokončal študij ekonomije, tudi sam je moral preizkusiti trdoto vojaškega zapora... Morda so mu prav te težke izkušnje dale veliko življenjskih moči, saj je kasneje, kljub novim težavam, dokončal tudi študij na igralški akademiji ter postal priznan režiser in besedni umetnik. Njegova dela so prevedena v številne jezike, kot režiser se je uveljavil na odrih širom po Evropi.

Mlade je zelo presenetila tudi Petanova vsestranska razgledanost, saj je dober poznavalec literature - posebno dramske - obenem pa goji mnoga druga zanimanja (npr. zgodovinska), saj je zelo živahno nanizal nekatere zanimivosti iz svoje najnovejše knjige, ki bo ravnokar izšla v nemščini in ki opisuje Titov lik. Sam je zapisal že v uvodu v svojo Enciklopedijo humorja, da je ena izmed poglavitnih obrtnih ukan humorista ta, da postavlja vse, kar se nam dogaja v življenju, na glavo. V zadnjem delu pa, tako je sam dejal, mu ni bilo treba tega načrtno delati, saj je na podlagi lastnih raziskav o pravi liku maršala bil prisiljen postaviti na glavo prejšnje življenjepisje. Tako je to delo spet zelo originalno, saj prikazuje Tita v precej novi, bolj počlovečeni (nikakor pa ne ceneno zafrkljivi) luči.

V svojem razgovoru z mladimi se je Petan zaustavil tudi ob zelo aktualnih problematikah, kot sta sprejemanje oz. odklanjanje "tujstva" in politična angažiranost v sedanji Sloveniji. (V zvezi s tem je hudomušno dejal, da se v preteklosti ni ukvarjal s politiko, zato pa se je politika ukvarjala z njim. Sedaj pa je ugotovil, da v spremenjenih političnih razmerah umetnik še vedno nima nobene prave moči, stvari lahko spremeni le, kdor se vključi v politiko.) Žarko Petan se je od mladih poslovlil tako, da jim je posredoval nekatere informacije o delu Hamlet v pikantni omaki, ki bo letošnja prva premiera Slovenskega stalnega gledališča v Trstu in ki ga sam tudi režira.

Večer je vsekakor zelo dobro uspel, saj se je gost znal mladim približati s svojo živahnostjo in jih prevzeti s svojo izredno osebnostjo.

BREDA SUSIČ

TRŽAŠKA KNJIGARNA
 Ul. sv. Frančiška 20
 vabi dones, 8. t.m., ob 17.30
 na predstavitev zadnjih dnevnških
 zapisov **Borisa Pahorja**

**NAPOVED
NOVE PLOVBE**
 Gost večera:
 urednik **ANDREJ BRVAR**

koncerti

Gledališče Verdi
Simfonična sezona '92
 Predprodaja vstopnic za vse koncerte pri blagajni gledališča Verdi na Trgu Unità (zaprta ob ponedeljkih).
Jutri, 9. t.m., ob 20.30 (red A) bo v gledališču Rossietti koncert orkestra gledališča Verdi. Dirigent Carl Melles, nastopa klarinetist, Alessandro Carbonare. Na sporedu Dukas, Debussy, Mussorg-skiy.
 Ponovitev koncerta v nedeljo, 11. t.m., ob 21. uri v Palasport Carnera v Vidmu.

Avditorij Muzeja Revoltella
"Nedelje mlade glasbe"
 V nedeljo ob 11. uri bo v Avditoriju muzeja Revoltella v Ul. Diaz koncert posvečen 300-letnici Tartinijevega in 200-letnici Rossinijevega rojstva. Nastopil bo klavirski duo BELLIO-SOMENZI. Na sporedu Rossini in Dvoržak. Koncerti bodo trajali do 13. decembra. Informacije, abonmaji in predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi na Trgu Unità.

"Trieste Prima"
Nocoj ob 20.30 bo v Avditoriju Muzeja Revoltella na sporedu KONCERT posvečen skladbam Marija KOGOJA, pri klavirju CORRADO GULIN. To je serija koncertov, ki jih organizira gledališče Verdi z Druženjem Chromas in s podporo dežele F-JK, Združenja Alpe-Jadran in tržaške občine.

Glasbeni september 1992
 Danes, 8. t.m., ob 20.30 bo v evangeličansko-luteranski cerkvi (Largo Panfil) na sporedu zadnji koncert tega ciklusa. Solista Luisa SELLO (flavta) in Enrico BRONZI (čelist) skupno s Komornim orkestrom Furlanije-Juljske krajine bodo izvajali Tartinijeve skladbe. Dirigent Marco Sofianopulo. Vstop prost.

SKD Tabor - Openska glasbena srečanja. V nedeljo, 11. t.m., ob 10. uri bo v Prosvetnem domu na Opčinah koncert dua Oleg GALPERIN (čelo) in Luca FERRINI (klavir). Na sporedu Vivaldi, Bach in Beethoven. Vljudno vabljeni!

Gledališče Miela
Nocoj ob 21. uri bo v gledališču Miela koncert dua Luca FERRINI (klavir) in Oleg GALPERIN (čelo). Izvajala bosta skladbe Vivaldija, Bacha, Beethovna in Betlesov.

razne prireditve

V petek, 9. t.m., se z nami lahko razvedriš in poigraš na JUHUHU POPOL-DNEVU. Veselili se bomo z animatorkami ZSKD, veselili se bomo ob Jurijevem rojstnem dnevu, veselili se bomo vsi šolarji OŠ Oton Župančič. Dobimo se v prostorih društva S. Škamperle na Stadijonu 1. maj ob 16. do 19. ure.

Slovenski kulturni klub, Ul. Donizetti 3, vabi v soboto, 10. oktobra, na srečanje z mladimi koroškimi Slovenci. Ob 18.30 bo njihov spremljevalec in snemalec MIHA DOLINŠEK predvajal igrani film TEVŽEJ, potem pa si bomo ogledali še dva videofilma, ki so ju posneli dijaki Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Večer so pripravili organizatorji Koroških dnevo. Vsi prisrčno vabljeni!

Slovenska prosveta prireja v okviru 5. koroških dnevo dva koncerta koroškega okteta SUHA, ki ga vodi Matevž Fabijan. V soboto, 10. t.m., ob 20. uri bodo pevci nastopili v dvorani na sedežu pevskega zbora Fantje izpod Grmade v Devinu. V nedeljo, 11. t.m., ob 17. uri pa v Marijinem domu pri Sv. Ivanu v Trstu.

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu vabi v ponedeljek, 12. oktobra, ob 20.30 na kulturni večer, na katerem bosta zbrana bukovniška besedila Andreja Šusterja Drabosnjaka predstavila vodja založbe Mohorjeve družbe v Celovcu inž. Franc Kattnig in avtorica dr. Herta Maurer-Lausegger. Odlomke iz knjige bo bral domačin iz Kostanj na Koroškem.

KD France Prešeren iz Boljunca vabi na svečano odkritje spominske plošče Dragu Žerjalu v nedeljo, 11. oktobra, ob 16. uri v Boljuncu na trgu pred hišo št. 237. Slavnostni govornik Jože Koren. Blagoslovil bo škofov vikar Franc Vončina. V kulturnem programu bodo sodelovali MPZ Fran Venturini od Domja, učenci COŠ F. Venturini iz Boljunca in Tamburaški ansambel KD F. Prešeren.

KD Jože Rapotec iz Prebenega priredi v soboto, 10. t.m., ob 16. uri proslavo ob 20-letnici postavitve vaškega spomenika padlim. Sodelovala bosta MoPZ Fran Venturini in Pihalni orkester Breg; slavnostna govornika Edvin Švab in Arturo Calabria.

Združenje prijateljev Podlonjerja prireja v Ljudskem domu II. izdajo Oktoberskega dneva. 9. oktobra bo nastopila Godba salezijancev, 10. godba Bulli e Pupe, 11. Mara, Neva in Cesare; na zaključnem večeru v ponedeljek, 12. oktobra, pa Filharmonija ob Sv. Barbare. Vsak večer glasba in ples.

**SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE**
 Otvoritev predstava sezone 1992-93

Aldo Nicolaj
HAMLET
V PIKANTNI OMAKI
 Režija Žarko Petan
 Premiera jutri, 9. oktobra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu.
 Abonma RED A
Ponovitvi: v soboto, 10. oktobra, ob 20.30 - Abonma RED B
 v nedeljo, 11. oktobra, ob 16.00 - Abonma RED C
 Vpisovanje abonmentov od 10. do 14. ure pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, telefon 632664.

razna obvestila

V zamislih društva Vigred je ustanovitev mladinskega pevskega zbora, brez tvoje udeležbe to ne bo mogoče, zato te vabimo na prvo vajo-sestane v društvene prostore danes, 8. oktobra, ob 17. uri.

SKD Vigred prireja plesni tečaj. Za prijave tel. na št. 200865 od 15. do 16. ure ali 200679 od 20. do 21. ure od ponedeljka do petka.

Občina Devin-Nabrežina prireja tečaja angleščine, nemščine, slovenščine, kitare in računalništva. Interesenti lahko dvignejo vpisne pole v uradu za Stike z javnostjo in prevajanje (soba št. 20) na Občini, tel. 6703111, od 9.00 do 11.30 do sobote, 10. oktobra 1992.

Slovenski dijaški dom Srečko Kosovel v Trstu priredi tudi letos tradicionalno zimovanje med božičnimi počitnicami in v novembru seminar za otroške vrtnarice na temo Uporaba lutke v otroškem vrtcu. Informacije in vpis v Dijaškem domu, tel. 573141.

ZSKD prireja ciklus plesnih delavnic Jesen skozi gib za otroke od 5. do 12. leta. Vodi koreograf Igor Jelen. Začetek v petek, 16. oktobra. Informacije in prijave do 9. oktobra pri ZSKD, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 635626, vsak dan, razen ob sobotah, ob uradnih urah.

Sklad Mitja Čuk prireja dva tečaja angleščine: za začetnike in za dijakke s srednjo stopnjo poznavanja jezika. Vse dodatne informacije dobite na sedežu Sklada, Narodna ul. 126, Opčine, tel. 212289, med 12. in 13. uro do petka, 16. t.m.

Nove pevce iščeta mešani pevski zbor Marij Kogoj in cerkveni pevski zbor pri Sv. Ivanu. Zglasite se na tel. št. 211192 - se pripravljamo!

KK Adria - odsek za telovadbo sporoča, da se začne telovadba v četrtek, 15. t.m., ob 21. uri v telovadnici na Melari. Vpisovanje udeležencev, starih in novih, bo neposredno v telovadnici. Vabljeni.

Odbornišтво za šolstvo in kulturo devinsko-nabrežinske občine prireja v Centru Štrekelj - Domu za kulturo mladih v Sesljanu - naslednje delavnice: knjižno delavnico "Skoči v knjigo" ter glasbeno delavnico "Zvočni planet" za otroke vrtca in prvih dveh razredov osnovne šole; gledališko delavnico "Rdeča skrinja" za otroke tretjega, četrtega in petega razreda osnovne šole. Rok za vpisovanje zapade v soboto, 10. t.m. Za informacije telefonirajte v Center Štrekelj od 9. do 11. ure na št. 299770.

SKD Tabor - Prosvetni dom. Ob ponedeljku, 12. do sobote, 17. t.m., zbiramo posteljino in zimska oblačila za begunce iz BiH. Urnik: od 16. do 20. ure.

izleti

Društvo naravoslovcov in tehnikov Tone Penko prireja v nedeljo, 11. oktobra, strokovno ekskurzijo. Predviden je ogled razstave Dinozavrus, ki jo je v bivši cerkvi sv. Frančiška pripravil Furlanski naravoslovni muzej iz Vidma, ter obisk Terske doline z ogledom jame v Zavarhu (Villanova). Zbirališče pred sodno palačo v Trstu ob 8.30 oziroma ob 9.45 pred vhodom v cerkev sv. Frančiška v Vidmu. Prevoz z lastnimi sredstvi. Vabljeni!

SKD Slavec Ricmanje-Log prireja 11. oktobra izlet na Gorenjsko z ogledom Begunj, Kroke in parka Brdo. Vpisovanje vsak dan (razen torka) od 16. do 22. ure v društveni gostilni Pri Zdenki.

40-letniki organizirajo enodnevni avtobusni izlet pod Gorjanje v nedeljo, 11. t.m. Na razpolago je še nekaj mest. Za informacije telefonirajte v večernih urah na št. 226386 (Darko) ali 214491 (Majda). Pohitite z vpisom!

menjalnica

OPERATIVNI TEČAJI PRI TKB	07. 10. 1992
TUJE VALUTE / NAKUP	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1240.—
Nemška marka	910.—
Francoski frank	250.—
Holandski gulden	780.—
Belgijski frank	39.—
Funt sterling	2250.—
Irski sterling	2250.—
Danska krona	220.—
Grška dramma	5,80
Kanadski dolar	950.—
Japonski jen	9,80

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

šolske vesti

Osnovna šola Marica Gregorič Stepančič pri Sv. Ani prireja za šolsko leto 1992/93 tečaj slovenskega jezika za odrasle. Potrebne informacije dobite na tel. št. 812214 ali 773411.

Osnovna šola Karel Širok, Ul. Donadoni 28, prireja za šolsko leto 1992/93 tečaj slovenskega jezika in telovadbe za odrasle. Za pojasnila in vpisovanje tel. na št. 391529 po možnosti od 10.00 do 10.30.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 8. oktobra 1992
 PELAGIJA

Sonce vzide ob 6.14 in zatone ob 17.30 - Dolžina dneva 11.16 - Luna vzide ob 16.09 in zatone ob 13.52.

Jutri, PETEK, 9. oktobra 1992

DIONIZIJ
PLIMOVANJE DANES: ob 1.18 najnižja -34 cm, ob 7.48 najvišja 41 cm, ob 14.07 najnižja -31 cm, ob 19.54 najvišja 25 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 17,2 stopinje, zračni tlak 1011,5 mb raste, brezvetrje, vlaga 82-odstotna, v jutranjih urah je padlo 0,2 mm dežja, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 20,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
UMRLI SO: 76-letni Alfonso Dri, 61-letna Amelia Radin, 75-letna Maria Mahne, 70-letni Pietro Tuffolin, 84-letna Lidia Giotti, 75-letni Francesco Granieri, 91-letna Alma Ambrosioni.

SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 5. oktobra, do nedelje, 11. oktobra 1992

Normalen urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
 Trg Ospedale 8 (tel. 767391), Ul. Mascagni 2 (tel. 820002), Lungomare Venezia - Milje (tel. 274998).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
 Trg Ospedale 8, Ul. Mascagni 2, Trg Unità 4, Lungomare Venezia 3 (Milje).
OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefoni za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30.
 Trg Unità 4 (tel. 365840).

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505 - TELEVITA

URAD ZA INFORMACIJE KZE
 Urad za informacije KZE deluje ob ponedeljku do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
 Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

mali oglasi

OSMICA je odprta v Borštu pri Zaharju. **PRODAM** domač krompir. Telefonirati ob uri obedov na št. 200882.

PRODAM renault 5 GTL, letnik 83, v dobrem stanju, za 2.000.000 lir. Tel. na št. 813708.

PRODAM lancio dedra 1800, bele barve, full optional, avgust 90, v odličnem stanju, s popolnoma novim priključkom za prikolico, prevoženih 39.000 km, za 18.000.000 lir. Tel. tajnica (040) 418697.

NA PRODAJ je majhna gostilna v Trstu. Tel. na št. 228390.

ODDAM v najem trgovino s kletjo (36 + 22 kv. m) v centru Opčin. Tel. ob uri obedov na št. (040) 211385.

ZARADI zdravstvenih razlogov oddam trgovino igrač z drogerijo na Proseku. Za točne informacije tel. na št. 251148 v jutranjih urah.

ODDAM dobro vpeljeno mlekarno v središču Opčin na Brdini. Informacije na mestu samem v jutranjih urah.

IŠČEMO mlajši zakonski par za upravljanje in kasnejši prevzem trgovine v Gorici. Zaželeno je znanje slovenskega jezika. Poklicati na tel. št. (0481) 82670 ob uri kosila ali v večernih urah.

31-LETNI avtomehanik, specializiran za motorje dizel, išče zaposlitev v Trstu ali okolici. Tel. na št. (040) 228421.

PONUJAM se za hišna dela ali varstvo otrok. Tel. 0038/67 71133.

USPOSOBLJEN maser nudi terapevtske in estetske masaže na domu. Tel. v večernih urah na št. 299488.

IŠČEMO izkušeno šiviljo za izdelavo bluz za ženski pevski zbor. Tel. na št. 226309.

IŠČEM družico za skupno življenje. Sem prileten vdovec z lastnim stanovanjem. Tel. na št. 422932.

gledališča

Gledališče Rossetti
Stalno gledališče F-Jk
Gledališka sezona 1992/93: abonmaji pri osrednji blagajni v Galeriji Protti-tel. 630063 (ur-nik: vsak dan 9.00-12.30, 15.30-18.00; tel. 630063) in v gledališču Rossetti (Drevored XX. septembra 45 - tel. 567201 (urnik: vsak dan od 12-15.30, 16.30-20).

Gledališče Cristallo
La Contrada
Gledališka sezona 1992/93: v gledališču Cristallo, pri osrednji blagajni UTAT v Pasazi Protti, na sedežih sindikatov lahko vpišeš abonma za novo gledališko sezono.

Danes, 8. oktobra, ob 20.30 ponovitev predstave Carpentierja in Faragune "PU-TEI E PUTELE". Nastopajo Ariella Reggio, Mimmo Lo Vecchio, Gianfranco Salletta in Orazio Bobbio. Režija: Francesco Macedonio. Naslednja predstava bo jutri ob 20.30.

Dom A. Sirk - Križ
 KUD MAGNET organizira v sklopu večerov AMATEATER v soboto, 10. t.m., ob 20.30 gostovanje gledališke skupine G.D.R. - Gruppo di Rappresentazione iz Trsta s predstavo »... Stanislawsky ... oprosti nam ...!« avtorja Nicolasa M. Murkovica.

prispevki

Ob 11. obletnici smrti dragega Josipa Tula darujejo žena Alojzija ter hčeri Danica in Nadja 50.000 lir za KD Primorsko in 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Makovelj.

V spomin na pok. Miroslava Grgiča daruje Anton Marc z družino 20.000 lir za TPPZ Pinko Tomažič.

V spomin na Sergija Piščanca darujeta Just Žerjal in Vittorio Secchi 50.000 lir za TPPZ Pinko Tomažič.

Anton Švara se najtopleje zahvaljuje ricmanjski godbi za čestitke ob 80-letnici in daruje 30.000 lir za Godbo na pihala iz Ricmanj.

razstave

V galeriji Tržaške knjigarne je na ogled pregledna razstava del na papirju **GABRIJELA STUPICE**. Razstava bo odprta do 15. oktobra z naslednjim urnikom: od torka do sobote od 8.30 do 13.00 in od 15.30 do 19.00.

kino

ARISTON - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 **Nel continente nero**, r. Marco Risi, i. Diego Abatantuono.
EXCELSIOR - 16.45, 18.35, 20.25, 22.15 **Il tagliaerbe**, r. Stephen King.
EXCELSIOR AZZURRA - 16.15, 18.10, 20.05, 22.00 **Morte di un matematico napoletano**, r. Mario Martone, i. Carlo Cecchi.
NAZIONALE I - 15.30, 17.45, 19.55, 22.05 **Basic instinct**, r. Paul Verhoeven, i. Michael Douglas, Sharon Stone, □
NAZIONALE II - 16.00, 17.30, 19.00, 20.30, 22.15 **Peter Pan**, prod. Walt Disney.
NAZIONALE III - 16.30, 18.20, 20.20, 22.15 **Moglie a sorpresa**, i. Steve Martin.
NAZIONALE IV - 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 **Indocina**, i. C. Deneuve.
GRATTACIELO - 17.15, 19.30, 22.00 **Cuori ribelli**, i. Tom Cruise.
MIGNON - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 **Americani**, i. Al Pacino, Jack Lemmon, Alec Baldwin.
EDEN - 15.30, 21.30 **Segrete voglie bestiali**, porn., □□
CAPITOL - 16.00, 18.20, 20.10, 22.00 **Batman - il ritorno**, i. M. Keaton, D. De Vito, M. Pfeiffer.
LUMIERE - 16.30, 18.20, 20.10, 22.15 **Fratelli e sorelle**, r. Pupi Avati, i. F. Nero, P. Quattrini.
ALCIONE - 17.00, 18.30, 20.15, 22.00 **In the Soup**, r. Rockwell.
RADIO - 15.30, 21.30 **Mani bagnate di sesso**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Santoro pripravlja novo Samarcando

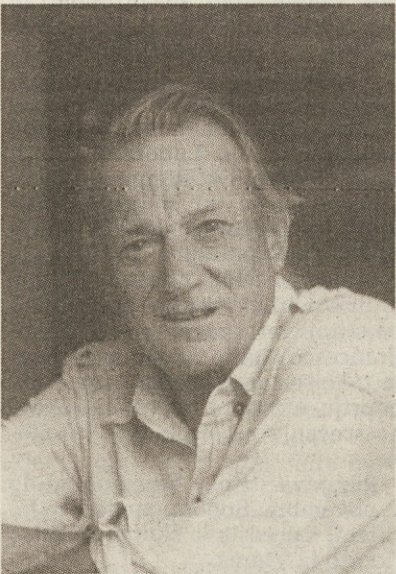
RIM-Znana televizijska oddaja Samarcanda, ki je bila v preteklosti zaradi svojega neposrednega stika z živimi ljudmi in živimi problemi tarča stalnih polemik, bo tudi v prihodnje s svojim razkrivanjem neudobnih resnic plašila duhove. Vendar pod drugim imenom. Novemu programu, ki ga bo kot doslej vodil novinar Michele Santoro, bomo lahko sledili po ekranu tretje državne televizijske mreže vsak četrtek od 20.30 dalje. Novi naslov oddaje pa bo »Rdeče in črno« (Il rosso e il nero).

Točen datum prve oddaje še ni bil določen, ker Santoro kot bivši novinar TG3 še ni podpisal pogodbe o zunanjem sodelovanju z italijansko radiotelevizijo. Menda bo do podpisa prišlo v teku tega tedna. Uredništvo nove oddaje bo vsekakor isto kot pri Samarcandi. Sestavljali ga bodo pretežno novinarji televizijskega dnevnika tretje mreže. Tudi formula nove oddaje ni še povsem določena in je zaenkrat še v fazi oblikovanja. Nekaj pa je gotovo, in sicer da »Rdeče in črno« ne bo manj provokativna oddaja od Samarcande, kot je poudaril sam Santoro med potekom Nagrade Italia v Parmi. Skušala bo skratka neposredno spremljati vse, kar se bo aktualnega dogajalo v državi. Tudi scenška zasnova še ni bila določena in potreben bo vsaj mesec dni preden bodo lahko do vseh potankosti usposobili televizijski studio.

Po vsem tem sodeč, nove oddaje ne bomo videli pred decembrom. Vsekakor bo konec novembra na sporedu oddaja »Sud«, osredotoče-

na na dramatičnih problemih Juge Italije, ki jo bodo pripravili uredniki Samarcande in jo bo vodil sam Michele Santoro. To naj bi bila tudi nekakšna uvertura v novo oddajo, za katero zagotavlja, da bo prav tako razburljiva kot stara Samarcanda.

Še ena žrtev aidsa

V filmskem svetu je AIDS terjal še eno žrtev. To je 70-letni angleški igralec Delholm Elliott, ki je nastopil kot karakterist v številnih znanih filmih, kot na primer v zadnjem filmu serije Indiana Jones. Umrli je na svojem domu v Ibizi, potem ko se je nenadoma poslabšalo njegovo zdravstveno stanje, okuženo s to grozljivo boleznijo našega časa.

Ob mednarodnem tednu otroka

Na svetu živi ena milijarda otrok. Ta teden oktobra je posvečen njim. Imenujemo ga teden otroka. Simptomatično je, da se o tem v Italiji bolj malo govori, v Sloveniji pa na ta teden poudarjeno opozarjajo, tako da je bil poseben dan posvečen otrokom in da je bila sreda posvečena dnevu šole. Slovenija si je za moto tedna otroka letos izbrala besede Otrokom prijazno šolo.

Rečeno je bilo že pred časom, da človeštvo dolguje otrokom najboljše, kar ima. Pred 33 leti so bile otrokove pravice zapisane na posebno listino, ki so jo sprejeli Združeni narodi. O dolgovih človeštva do otrok pa bi se dalo še danes veliko razpravljati ob nenehnem umiranju in zatiranju ter vsakovrstni zlorabi otrok.

Če smo pazljivi opazovalci, če smo pozorni na to, kar se dogaja okoli nas, bomo kmalu spoznali, da se otroške tragedije ne odvijajo le v Somaliji in drugod v nerazvitih deželah, otroške in družinske tragedije se odvijajo tik nas, za sosedovimi vrati, morda celo pri nas doma.

Nasilja je preveč v vseh oblikah. Izvedenci so v zadnjem času proizvod prirojenih faktorjev. Največkrat je priučeno. Otrok se nauči: do željenega cilja bom prišel le s silo. Otroci se namreč predvsem učijo s posnemanjem, zato ni nič čudnega, če se bo otrok iz družin, v katerih starši lastne konflikte rešujejo s silo in udarci, tega navzel in počenjal podobne stvari. Podobne rezultate daje vzgoja, ki sloni izključno na prepo-

vedi: otrok se pri taki vzgoji ne more naučiti samostojno in odgovorno nekaj počenjati, pač pa deluje le na ukaz in uboga le na prepoved.

O tem seveda razmišlja čedalje več staršev in skušajo po svojih močeh take vzgojne napake popravljati, življenjska stvarnost pa kaže, da nasilje kljub temu hitro narašča. V zadnjih petnajstih letih se je celo podvojilo.

Po mnenju izvedencev otroci medtem, ko se učijo, tudi preizkušajo, česa so sposobni in do katere mere jim je kaj dovoljeno. Danes pa jim postavljamo največkrat vse premalo mej. Dovoljeno jim je skoraj vse: preplavljeni so z darili, nagradami in razumevanjem, skoraj nikogar pa ne navajamo več na odpovedovanje ali obzirnost in upoštevanje potreb drugih.

Ker pa vzgajati pomeni usmerjati, potem bi morali otroku dati vedeti, kaj sme in česa ne sme. Starši bi si morali v tej nalogi prizadevati že pri majhnem otroku. Mali otrok, ki si prisvoji s silo igračko, potrebuje pravo besedo staršev takoj, ne pa šele takrat, ko bo večji. Ko bo večji, bo take probleme nemara reševal po svoje sam, sedaj pa mora vedeti, da ni prav, kar je storil, ker tudi njemu ne bi bilo pogodu, da bi mu drugi otrok vzel igračo na tak način.

Otrok mora torej že v družini spoznati, da človek ne sme sočloveku storiti zlega. Zlo pa je lahko telesno ali duševno.

V posebnih starostnih obdobjih so otroci še bolj dovzetni za agre-

sivnost. Največkrat v starosti od 9 do 14 let. Med njimi je agresivnejših devet odstotkov dečkov in dva odstotka deklic. Če takim otrokom ne pomagamo, se jim lahko slabo piše. Nasilni otroci so namreč primerni kandidati za prestopništvo. Tak negativni razvoj pa še potencira televizija. V bistvu so taki otroci frustrirani in ker se drugače ne morejo sprostiti, jim pri tem pomagajo nasilni junaki iz filmskega in televizijskega sveta. Vsi jih učijo le eno: samo s silo boš postal zmagovallec.

Morda bi nekaj več iskrenosti v družini in vsaj kanček iskrene komunikacije v šoli, ki ne išče le kritiko zaradi kritike same, pač pa ima brezkompromisno pred seboj dobro otrok, lahko veliko pomagale predvsem otrokom, ki včasih starševsko nezanimanje, še večkrat pa prevelika pričakovanja, preobremenujejo.

V tednu otroka so torej naše želje, da bi človeštvo res dajalo otrokom najboljše, kar ima. Da bi v družini in v šoli vsi težili k takim razmeram, v katerih bi otroci, starši in učitelji dobro preživljali skupni čas.

Darujte v sklad Mitje Čuka

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 6.50 Aktualno: Unomatina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 10.00) dnevnik 1 10.05 Nad.: Nel gorgo del peccato, vmes (11.00) dnevnik 1 iz Milana 11.30 Dok.: Un solo mondo 12.00 Variete: Servizio a domicilio, vmes (12.30) dnevnik 1 13.30 Dnevnik in Tri minute 14.00 Variete: Prove e provini a scommettiamo che... ? 14.30 Aktualno: Primissima 14.45 Film: A cavallo di un pony selvaggio (pust., ZDA-Austral. 1976) 16.25 Mladinski variete: Big! 17.55 V Parlamentu in vesti 18.10 Aktualno: Metropolis 19.15 Dok.: Amerindia 19.40 Aktualno: Il naso di Cleopatra 19.50 Vreme in dnevnik 20.40 Film: Bianco, rosso e Verdone (kom., It. 1981, r.-i. Carlo Verdone) 22.45 Nočni dnevnik 23.00 Dok.: Kvark Evropa 23.30 Nan. Hitchcock 24.00 Dnevnik in vreme 0.30 Danes v Parlamentu 0.40 Rubrika opolnoči 1.10 Film: I rapinatori	RAI 2 6.50 Variete: Videocomic 7.00 Nanizanke in risanke 9.30 Rubrika: Verdissimo 9.50 Film: Le cameriere (kom., It. 1959) 11.25 Nanizanka: Lassie 11.50 Kratke vesti 11.55 Variete: I fatti vostri 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.30 Gospodarstvo in vreme 13.45 Aktualno: 100 ključev za Evropo 13.50 Nadaljevanke: Quando si ama, 14.25 Santa Barbara 15.15 Film: Attacco alla base spaziale U.S. (fant., ZDA 1954, i. R. Egan) 16.40 Aktualno: Ristorante Italia (vodi A. Clerici) 17.00 Vesti in iz Parlamenta 17.10 Nan.: Un caso per due 18.10 Športne vesti 18.20 Nanizanka: Hunter 19.15 Nad.: Beautiful 19.45 Dnevnik in šport 20.30 Glasba: CantaNapoli internazionale (vodi Renzo Arbore) 23.15 Dnevnik in vreme 23.35 Film: Caro Gorbaciov (r. Carlo Lizzani) 1.00 Film: La mela è caduta (r. H. Kautner)	RAI 3 7.00 Sat News, pregled tiska 11.40 Drobci 12.00 Kratke vesti iz Milana 12.10 Krožek ob dvanajstih 13.30 Izobr. odd.: Dottore in... 14.00 Deželne vesti 14.10 Popoldanski dnevnik 14.25 Dok.: Mit našega stoletja - Glenn Gould 15.15 Dok. DSE: Šola se posodablja 15.45 Samo za šport: rubrike regina atletica, o hokeju, nogometu, tenisu ter Bici & Bike 17.20 Športna rubrika: Derby 17.30 Nanizanka: I mostri 18.00 Dok.: Prijateljske živali 18.25 Glasba: Orchestra! 18.50 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Risanke: BlobCartoon 20.05 Variete: Blob 20.30 Aktualno: Una cartolina spedita da A. Barbato 20.30 Film: Red Fox (krim., VB 1991, r. Ian Toyton, i. John Hurt) 22.30 Dnevnik ob 22.30 22.45 Aktualno: Milano Italia 23.40 Posebnosti TG 3 0.30 Dnevnik in vreme 0.55 Filmske novosti 1.05 Film: Lo zoo di Venere	TV Slovenija 1 10.25 Spored za otroke: Batujina škatlica, 10.50 Norčije v živalskem vrtu 11.00 Šolska TV: Analitična mehanika (1. del), 11.30 angleščina, 11.45 Muzzy, angleščina za najmlajše - uvod 12.00 Poročila 12.05 TV dnevnik BIH, 7.10.92, (pon.) 14.40 Napovednik 14.45 Športna sreda (pon.) 16.55 Poslovne informacije 17.00 TV dnevnik 1 17.10 Spored za otroke: nad. Ebba in Didrik, 17.40 Živ žav 18.30 Svetovalno izobraževalna oddaja: Že veste 19.10 Risanke 19.20 Napovedik 19.30 Dnevnik, vreme in šport 20.05 Žarišče 20.35 TVariete 21.40 Tednik 22.30 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti 22.55 Poslovna borza 23.05 Napovednik 23.10 Sova, vmes nanizanki Dragi John in Poštenjaka in lumpa 0.25 Video strani	TV Koper 15.30 Dok.: Sodobna umetnost 16.00 TV novice - Oresedici 16.05 Otroški spored: Čarobna svetilka 17.00 Aktualno: Bersaglio 17.40 Arhitektovi nasveti 18.00 Slovenska kronika, Studio 2 19.00 Vsedanes - TV dnevnik 19.30 Nadaljevanke: Ryan 19.55 Nan.: Crime Story 20.45 Aktualna tema: Meridiani 21.25 Dok.: Dolgo iskanje 21.50 Vsedanes - TV dnevnik 22.00 Glasbena oddaja: Juice box (vodi Alex Bini)	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Trst, december 1941; 8.50 Slovenska lahka glasba; 9.15 Pesmi nove dobe: New Age; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Stereofonski koncert; 11.30 Odprta knjiga: Most na Drini (r. Marko Sosič, 10. del); 11.45 Kantavtorji in šansonjeji; 12.00 V deželi čarobne palice; 12.20 Potpuri; 12.40 ŽPZ Audite nova; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Evergreeni; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: poklon Kogoju ob stoletnici rojstva; 18.00 Četrtna srečanja; 18.30 Blues; 19.20 Zaključek sporedov.				
CANALE 5 6.30 Aktualno: Na prvi strani 8.30 Nanizanka: Webster 9.05 Variete: Maurizio Costanzo Show (pon.) 11.20 Nan.: I Jefferson 11.50 Variete: Ore 12 13.00 Dnevnik TG 5 13.20 Variete: Non è la RAI (vodi E. Bonaccorti) 14.30 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa) 15.00 Aktualno: Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo parliamone (vodi Marta Flavi) 16.00 Otroški variete: vmes risanke in kviz 18.00 Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna 20.00 Dnevnik TG 5 20.25 Variete: Striscia la notizia 20.40 Kviz: Tutti per uno (vodi Mike Bongiorno in Paola Barale) 22.30 Nan.: I Robinson - Alcol a catinelle 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) Dnevnik TG 5 1.30 Striscia la notizia 2.00 Nočni spored	RETE 4 8.30 TG 4 vesti 8.55 Nan.: Strega per amore 9.25 Nadaljevanke: General Hospital, 10.00 Marcellina, 11.00 Ines 11.30 Aktualno: A casa nostra 11.40 Kratke vesti 13.00 Nadaljevanke: Sentieri 13.30 TG 4 vesti 13.50 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti) 14.00 Nad.: Sentieri, 14.25 Maria, 15.25 Io non credo agli uomini, 15.50 La storia di Amanda, 16.25 Celeste, 17.00 Febbre d'amore, nato TG 4 vesti 17.45 Aktualno: C'eravamo tanto amanti 18.10 Kviz: La cena è servita 19.00 TG 4 vesti 19.25 Rubrika o lepoti 19.30 Nadaljevanke: Gloria 20.30 Film: Top Gun (pust., ZDA 1986, r. Tony Scott, i. Tom Cruise) 22.30 Film: Io, mamma e tu 23.15 TG 4 vesti 23.30 Film: Il sole a mezzanotte (dram., ZDA 1985, i. Mikhail Barišnikov) 1.55 Horoskop 2.00 Nočni spored	ITALIA 1 6.30 Pregled tiska 6.40 Otroški variete, aktualnosti in risanke 9.15 Nanizanke: Baby Sitter, 9.45 La casa nella prateria, 10.55 Hazzard, 12.15 La donna bionica, 13.15 I vicini di casa 13.45 Otroški variete 16.00 Variete: Unomania 16.05 Nanizanka: Poliziotto a quattro zampe 16.35 Variete: E' pericoloso sport 16.50 Glasba: Twin Clips 17.25 Nan.: Agli ordini papà 17.50 Variete: Mitico 18.15 Nan.: T.J. Hooker 19.15 Aktualno: Lo dici tu 19.30 Odprti Studio 19.40 Studio sport in vreme 19.45 Varieteja: Benny Hill Show, 19.55 Karaoke 20.30 Film: Il giustiziere della notte 4 (dram., ZDA 1987, r. J.L. Thompson, i. Charles Bronson) 22.30 Film: Foto pericolose (kom., ZDA 1987, r. Niko Mastorakis, i. S. King) 0.30 Odprti studio 0.40 Pregled tiska 0.50 Studio sport	ODEON 13.00 Risanke 14.00 Deželne vesti 14.30 TV film: L'isola del terrore (dram., i. G. Rogers) 15.30 Nadaljevanke: Viviana 16.15 Film: Casa lontana (dram., 1940, r. Johannes Meyer, i. Hilde Horeber) 18.00 Nadaljevanke: Veronica (i. Veronica Castro) 19.00 Deželne vesti 19.30 Risanke: He Man 20.00 Nan.: T and T 20.30 Film: La signora a 40 carati (kom., 1974, r. Milton Katselas, i. Liv Ullmann, Gene Kelly) 22.30 Deželne vesti 22.45 Aktualna oddaja: Odeon Regione	TELEFRILI 11.00 Ena rastlina na dan 15.30 Fantasilandia 16.55 Kratke vesti 17.00 Starlandia 18.00 Nan.: Anna ed io 18.30 Nad.: Destinì 19.00 Večerne vesti 19.30 Nan.: Giovani ribelli 20.30 Film: Camping (kom., It. 1957, r. F. Zeffirelli, i. Nino Manfredi) 22.30 Nočne vesti 23.15 Rubrika: Belo & Črno	TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	RADIO SLOVENIJA 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Radio plus; 11.30 Pregled domačega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.45 Iz tujeja tiska; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17; 18.30 Varnostna kultura; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Večerna podoknica; 23.05 Literarni nokturno: Pesmi; 23.15 Nočni program.	RADIO KOPER (slovenski program) 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val - Na rešetih: 8.45 Informacije; 9.00 Pesem tedna; 10.30 Primorski val; 11.00 Hladno-Toplo-Vroče; 12.30 Opol-dnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.00 Hit; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbeni desert; 16.30 Aktualna tema; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos RS.	RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.45 Kulturni koledarček; 7.50 Astrološki kotiček; 8.20 Block notes; 8.25 Pesem tedna; 8.45 Uganka; 9.00 Turneje; 9.35 Glasbene želje po telefonu; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Svet družine; 11.00 Glasba po željah; 13.35 Pesem tedna; 13.45 Edig Galletti; 14.00 Želja po glasbi; 14.45 Glasbene novice in recenzije z Angelom Baiguero; 16.00 Popoldne ob štirih; 16.05 Promocija plošče; 16.20 Kulturni koledarček; 16.35 Boutique Gallus vam pralaga; 16.50 Rock-slovar; 17.20 Single tedna; 17.32 Zgodovina rocka; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Čas je za jazz; 20.00 Nočni program.	RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 17.30 The story of...; 21.00 Radio ga ga.

Vsakič, ko gremo iz države, lahko nesemo po 20 milijonov lir

Kljub strožjim pregledom na meji nobenih omejitev za izvoz valute

»Koliko denarja imate pri sebi?«. To vprašanje ni nenavadno na mejnih prehodih, čeravno ga zadnje čase po sprostitvi valutnih predpisov nismo bili več vajeni slišati. Precej nenavadna pa je intenzivnost s katero ga finančni stražniki postavljajo italijanskim državljanom, ki potujejo čez mejo skozi goriške mejne prehode. Na obeh mednarodnih a tudi na številnih maloobmejnih prehodih so se v zadnjih dneh začele pojavljati neobičajno dolge vrste vozil, kar je povzročilo nemalo nejevolje med potniki. To se dogaja zato, ker finančni stražniki skoraj sistematično sprašujejo potnike, ki potujejo v Slovenijo, koliko denarja imajo pri sebi in si nato odgovor skrbno zapišejo v knjižico. Navadno se stvar konča pri tem (redkejši so primeri osebnih pregledov), kar pa je vsekakor dovolj za precejšnjo upočasnitev prometa.

Marsikdo se je seveda zaskrbljeno vprašal, zakaj ti pregledi, kaj pravzaprav hoče financa in kaj lahko vsakdo nese čez mejo, da ne bi imel sitnosti ali celo kazenskih posledic. Odgovore smo poiskali na pristojnih mestih.

Začnimo kar z razlogi poostrenega nadzorstva. Pri poveljstvu finančne straže v Gorici smo včeraj zamenjali odgovor na to vprašanje, saj so nam sprva celo tajili, da bi bila sedanja praksa nekaj izrednega in so se izgovarjali, da gre za povsem normalne preglede. Očitno ta trditev ne drži, kot dokazujejo izjemno dolge vrste na meji. Šele pri poveljstvu legije finančne straže v Trstu nam je načelnik operativne službe potrdil, da so v zadnjem času res poosttrili nadzorstvo nad izvozom valute, kar je v zvezi z devalvacijo lire in "begom" kapitalov iz Italije. Domnevati gre sicer, da je smer, ki jo ubirajo ti kapitali predvsem severna proti Avstriji in Švici in res na italijansko-slovenski meji med temi pregledi niso zabeležili prenosa večjih vsot. Zapisovanje vsot, ki jih izvažajo posamezni

potnik pa naj bi vsekakor služilo predvsem v statistične namene, da bi na tej osnovi dobili točnejši pregled stanja.

Koliko denarja pa pravzaprav lahko vsakdo nese čez mejo? Odgovor na to vprašanje smo poiskali na carinski upravi v Gorici, kjer sta nam veljavne valutne predpise obrazložila vodja urada za tranzit in potnike Elio Colella ter načelnik tajništva dr. Gaetano Spicciati. Stvar je dokaj preprosta: vsak italijanski državljan lahko ob vsakem potovanju v inozemstvo vzame s seboj do 20 milijonov lir. Lahko so to lire, tuje valute, čeki in drugi vrednostni papirji, katerih skupna vrednost ne sme presegati omenjene vsote. Iz države lahko seveda nesemo tudi več denarja, vendar je v tem primeru potreben poseben postopek preko banke. Pomembno dasiravno malo znano je, da velja to pravilo za vsako potovanje iz državnega ozemlja in to tako s potnim listom (ali osebno izkaznico), kakor tudi s prepustnico. Tudi skozi maloobmejni prehod lahko torej ob vsakem prestopu meje nesemo do celih dvajset milijonov.

Seveda je v praksi koriščenje te možnosti kaj malo verjetno, razen če tega denarja ne nameravamo investirati v tujini. Kar zadeva nakupe in prenos blaga iz tujine so namreč predpisi precej strožji. Mimo predpisov za posamezne vrste blaga so splošna določila sledeča: brez carinskih dajatev lahko s prepustnico prinesemo v Italijo največ do 70 tisoč lir vrednosti v tujini kupljenega blaga. Podobono je tudi za potne liste, pri čemer pa je vrednost blaga izražena v ECU-jih: do 45 evropskih denarnih enot blaga (po včerajšnji menjavi okrog 80 tisoč lir) lahko prinese turist, ki ne živi v obmejnem pasu, prebivalstvo iz obmejnega pasu pa lahko vsakič prinese iz tujine le blaga do največ 39 ECU—jev (približno 70 tisoč lir) vrednosti.

Od 10. oktobra do 1. novembra

Bogat spored prireditev v okviru dela Ludoteke

Odborništvo za socialno skrbstvo in animatorke goriskega središča za otroke Ludoteca ter Goriški center prostovoljcev za pomoč in razvoj v državah tretjega sveta, prirejajo v oktobru niz manifestacij z naslovom "Srečanje s fantazijo". Prireditve se bodo odvijale od 10. oktobra do 1. novembra. Namenjene so otrokom in tudi odraslim, cilj pa je, poleg razvedrila, tudi vzgoja.

V soboto ob 17.30 bodo v Javnem večnamenskem socialnem centru v ulici Baimonti, v sklopu katerega deluje Ludoteca, odprli razstavo stripov "Pimpa prihaja". Gre za stripe, ki so jih izdelali otroci v poletnih mesecih in ki prikazujejo pravljice in legende srednjeameriških ljudstev. Pimpa je ime deklici, ki jo je pred osemnajstimi leti začel risati znani Francesco Tullio Argan in je imela takojšen uspeh med otroci. Ob odprtju ludoteke bo tudi strokovno srečanje na temo Igra in okolje.

Razstava stripov bo na ogled do 1. novembra. Sobotni spored se bo sklenil s predstavo skupine Teatro ridotto iz Vidma.

Vsako nedeljo bo v okviru ludoteke v ulici Baimonti film za otroke, oziroma lutkovna predstava.

V nedeljo, 11. t.m. ob 15.30 bo kot prvo na vrsti gledališče Teat-

rilandia. V nedeljo, 18. in 25. oktobra bodo v sodelovanju s Piccolo cineforum iz Trsta predvajali filme, 1. novembra pa bo spet lutkovna predstava Fižolček in Sandrone v izvedbi skupine iz Cesenatica.

Ob koncu meseca pripravljajo v okviru delovanja ludoteke tudi poseben tečaj za učitelje in animatorje na temo Vzgoja k svetovnemu razmišljanju s pomočjo lutk. Izhodišče je petstoletnica odkritja Amerike.

Tečaj prirejajo v sodelovanju z lutkarsko šolo, oz. "univerzo" iz Cesenatica.

ABONMA 1992-93

Vpisovanje abonentov

Ob delavnikih od 10. do 13. in od 16. do 18. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure, v uradu Kulturnega doma, Gorica, Ul. Brass 20, tel. 33288.

Tajništvo SSk razpravljalo o novostih v zamejskem prostoru

Te dni je zasedalo pokrajinsko vodstvo SSk. Sejo je v odsotnosti tajnika vodil podtajnik Marjan Terpin. Na seji so pozitivno ocenili nedavno srečanje z delegacijo Slovenskih krščanskih demokratov v Novi Gorici. Dr. Štefan Bukovec je z različnih vidikov osvetlil pomen razsodbe upravnega sodišča v zadevi Statuta Občine Doberdob, medtem ko je dr. Bernard Spazzapan poročal o stališču strank glede vprašanja gradnje šole finančnih stražnikov na letališču. Gre za eno, vendar ne edino vprašanje, okrog katerega se razhajajo stališča posameznih strank koalicijske.

Člani tajništva so ugodno ocenili tudi spremembe na Pokrajini, kjer sta zdaj dva odbornika slovenske narodnosti in kjer je dr. Mirko Spazzapan prevzel pomembnejše pristojnosti.

Kakor izhaja iz poročila za tisk, sta v razpravi sodelovala še David Grinovero in Aleš Figelj.

Zadnja točka dnevnega reda je bila namenjena napovedanemu sko-

rajsnjemu izidu novega dnevnika, ki bo nasledil Primorskemu dnevniku. Glede tega je stališče pokrajinskega tajništva SSk, kakor izhaja iz poročila za tisk sledeče: "Ker bo mesto odgovornega urednika prevzel deželni svetovalec SSk, Bojan Brezigar, mu bo to zahtevno opravilo otežilo, da bi lahko opravljal vlogo edinega deželnega svetovalca SSk, kakor je to interes naše stranke in sploh zamejske skupnosti. Tudi dejstvo, da bo to slovenski vsedržavni časnik in bo torej lahko posegal v vseslovensko politiko, ki je posebej v tem volilnem času silno razdvojen, bi lahko pomenilo dodatne politične razdore, ki bi še bolj ohromili naše politično in splošno udejstvovanje. Tajništvo zato pričakuje od deželnega vodstva stranke ustrezne rešitve."

Ob koncu je tajništvo pozvalo vse člane in simpatizerje na seminar, ki ga stranka organizira v nedeljo v Kobji glavi ob Štanjelu s pričetkom ob 10. uri.

V priporu zaradi heroína

Danes bo sodnik odločal o policijskem priporu 32—letnega Claudia Cardulla in 31—letne Tiziane Saunig. Na njunem domu, v ulici Campi 35 so namreč policisti med preiskavo našli približno osem gramov heroína. Včeraj je Cardulla zaslíhal namestnik državnega pravdnika dr. Matteo Trotta, danes pa naj bi sodnik za predhodne preiskave potrdil policijski pripor.

Ni znano, če so zakonca prijeli v okviru široke preiskovalne akcije, ki jo vodi dr. Trotta, kakor tudi niso znane podrobnosti. Prav molk preiskovalcev, oziroma policijskih organov nakazuje možnost, da je aretacija v sklopu širše preiskave.

razna obvestila

SDZPI obvešča, da je še nekaj prostih mest pri tečaju za strokovni master upravljanja podjetij in pri tečaju za personal computing. Vpisovanje in informacije **samo še do jutri, 9. t.m.** na sedežu zavoda v Gorici u. della Croce 3 vsak delavnik od 10. do 14. ure (tel. 81826).

SPD Gorica vabi v nedeljo, 11. t.m., na izlet na Sveto goro, skozi jarke in kaver-

ne iz prve svetovne vojne. Udeležbo priporoča zlasti mlajšim. Zborni mesto ob 9.30 pri odcepu ceste za Grgar (gostilna Lapos). Udeleženci naj imajo s sabo žepno svetilko. Kosilo iz nahrbtnika. Društvo nadalje obvešča, da bo 18. oktobra, v slučaju slabega vremena pa v nedeljo, 25. oktobra **Praznik kostanja**.

kino

Gorica

VITTORIA 18.45-20.00-22.00 »Tokio decadence«. Režija R. Murakami.

CORSO 17.30-22.00 »Basic instinct«.

VERDI 20.30 Koncert Simfoničnega orkestra Hradec Kralove.

pogrebi

Danes v Gorici ob 12.45 Luigi Puia iz bolnišnice Janeza od Boga v Moš in ob 13.15 Maria Cristina Longo iz splošne bolnišnice v Gradcu.

8. 10. 1990

8. 10. 1992

Minili sta dve leti, odkar nas je zapustil naš nepozabni

Emil Mučič

(NONO)

Z ljubeznijo se ga spominjajo

Svoji

Štandrez, 8. oktobra 1992

SEDAJ TUDI V GORICI

Kamor pride hranilnica Cassa di Risparmio di Udine e Pordenone, tja pridejo tudi vse storitve in sodelovanje, po čemer je hranilnica tudi povsod poznana; že v kratkem pa bo ponudila velike novosti in perspektive. Ni slučaj, da smo prva banka med Furlani: imamo izkušnje ter občutek za gospodarske probleme naše dežele, s katerimi smo neposredno tudi dobro seznanjeni. Nameravamo še okrepiti našo prisotnost na tem področju in vzpostaviti neposredne stike z družinami, posamezniki in operaterji tako na gospodarskem kot na družbenem področju.

CASSA DI RISPARMIO DI UDINE E PORDENONE SPA

Gorica - Korzo Italia 84

Dvanajsta slikarska kolonija v Svečah na Koroškem

Še eno koristno srečanje likovnih umetnikov treh dežel

Sveče na avstrijskem Koroškem so bile tudi letos, tokrat dvanajstič, gostitelj slikarske kolonije, namenjene slikarjem in ustvarjalcem iz področja Alpe-Jadran. Tako se je na tem tednu trajajočem slikarskem srečanju znašlo v prijetni ustvarjalni družbi šest likovnikov iz avstrijske Koroške, Slovenije in Trsta. Sestali so se Franc Bandl, Simon Veratschnig za avstrijsko Koroško, Milan Butina, Jože Kumer za Slovenijo ter Jasna Merku in Megi Pepeu za Furlanijo-Juljsko krajino. Slednji dve sta predstavljali našo deželo kot predstavnici dveh tu živečih narodnostnih skupnosti. Istočasno sta v tem tednu delovali tudi dve delavnici, in sicer delavnica za slikarstvo za odrasle pod vodstvom Ljupca Deskovskega in keramična delavnica za otroke.

Sklepna razstava v tamkajšnji galeriji je privabila veliko število obiskovalcev in je izzzvenela kot osrednji kulturni dogodek v tej prijazni vasi. Kot je običaj ob takih srečanjih in bolj ali manj skupnem ustvarjalnem delu, se razstava izkaže kot konfrontacija različnih temperamentov in likovno ustvarjalnih šol ali tendenc ter istočasno prepletanje osebnih izkušenj. Ravnotako pride do izraza vpliv različnega kulturno-narodnostnega in geografskega okolja na posamezne ustvarjalce. V dobro organiziranih in res občutenih likovnih srečanjih ali kolonijah pa se te razlike in prepletanja, po določenem usklajevalnem času, izkažejo kot tista gonilna sila različnosti, ki spaja in bogati posamez-

ne udeležence, ko iz izziva drugačnosti ostalih ustvarjalcev črpa zagon za nove ustvarjalne poti. Niso, na žalost, vse kolonije take, pa vendar je v njih osnovnem mnenju skrita ta želja; odvisnost od namena in od sposobnosti organizatorja ter razpoložljivosti udeležencev za medsebojno oplajanje pa nam predoči bolj ali manj pozitiven rezultat, ki se pokaže v razstavljenih delih na koncu skupne izkušnje. Letošnja kolonija je bila v tem smislu precej uspešna, saj so skoro vsi udeleženci ustvarjali svoja dela v tesnem stiku z ostalimi.

Na razstavi je vsak avtor pokazal več del, ustvarjenih v času bivanja v Svečah in tako so ob realističnih pejzažih Milana Butine z rahlim ekspresionističnim navdihom viseli skoro abstraktni akvareli Jožeta Kumerja; vaze zaprti in nekako sramežljivi Simon Veratschnig je svoja abstraktna dela, kjer je glavna simbolna igra barv, kontrapunktno soočil z ekspresivnostjo odprtega in veselega Franca Brandla, ki je v svojih delih sprejemanjem zunanjih vplivov in njih predelavi prenesel svojo veselo nravo na gledalca. Jasna Merku in Megi Pepeu poznamo predvsem neupravičeno samo kot ilustratorke, vendar je njuno slikarsko delo ravnotako razvejano in ustvarjalno.

Jasna Merku se je na svoji poti polimateričnih kolažev ali kompozicij delno zadržala na noven izraznem materialu - papirni masi -, ki ji je služil kot osnova za mate-

rične kompozicije, slikarsko obdelane v miniaturne slike globoke izraznosti z istočasno uporabo dodatnih odpadnih materialov, ki spominjajo na elemente »revne umetnosti«, vendar se v uporabljenem kontekstu tega sploh ne zavemo in jih občutimo kot polnokrvne umetniške stvaritve, kjer je uporabljeni material samo sredstvo izraznega napora. Nič ilustratorskega ni na teh delih, ki pa se kvalitetno dvigujejo nad ravnato razstavljenih in že poznane polimaterične kompozicije, nadaljevanje eksperimentalne poti nekega med slikarstvom in kiparstvom, pot tridimenzionalnosti, ki jo ustvarjalca tako ljubi in občuti.

Megi Pepeu se je tokrat predstavila s platni večjega formata, kjer je vpliv novega okolja pokazal globoko občutljivost umetnice in njeno sproščeno soočanje s pokrajino, ki ji je vdahnila skoro ekspresionistične poglede na gričevnati svet zelenega in pomirjujočega obzorja, v katerega je z odločno gesto in kontrastno barvo vtakla svojo zagnano nravo. Nov ambient in okolje sta vnesla nekakšno pomirjujočo noto in bolj optimističen izraz v njena razstavljenja dela.

Kot je bilo slišati med udeleženci in organizatorji, je pri bodočih izvedbah te kolonije iskati razširitev udeležbe še na druge ustvarjalce izven prostora Alpe-Jadran, da bi kolonija dobila širši razmah ali boljše medsebojno spoznavanje med umetniki.

(-srce-)

glosa

jože pirjec

Pojmi nacionalizma in internacionalizma

Med 1. in 3. oktobrom je bil v Evropskem univerzitetnem centru, ki ima sedež v mestecu Fiesole, kongres na temo: »Leto 1992 in obnove Evrope«. Med številnimi referati se mi je zdel najbolj zanimiv tisti, ki ga je pripravil florentinski zgodovinar Ennio Di Nolfo. Naj ga v glavnih obrih obnovim.

Svoj tekst je Di Nolfo naslovil »Nacionalizem, internacionalizem in nacionalna korist«. Uvodoma je dejal, da je njegov namen osvetliti, kako se je pomen obeh pojmov v času spreminjal in prepletal. Naj bo še tako protislovno, toda pojem »internacionalen« je starejši od pojma »narodni«. V starih časih je bilo skoraj vse mednarodno; to kar je narodno, se je začelo uveljavljati šele po francoski revoluciji, kajti do tedaj so obstojale samo državne meje, ne pa nacionalne. Obstojalo pa je živahno mednarodno življenje: v politiki, trgovini umetnosti, kulturi in religiji.

Pojem, ki sledi »internacionalnem« je »internacionalnost«. Ko je postala trgovina tekmovanje ali protekcionizem; ko se je religija začela širiti ali je bila potrebna zaščite; ko je bilo treba spore razrešiti brez vojne ali vojno zaključiti z mirom, so se pojavili mednarodni problemi, s katerimi se je bilo nujno soočati. V mednarodno življenje je bilo treba vnesti pravila, ki so začetek mednarodnega prava. Odkritje in definicija tega prava sta bila delo izvedencev, ki so odražali voljo dinastij, aristokracij in bogatejšega meščanstva. To so bile sile, ki so ustvarile »internacionalist« - stebel starega režima med leti 1648 in 1815.

Ideja naroda je posledica procesa, do katerega pride, ko se neka etnična skupina zave svoje politične identitete, in hoče, da jo mednarodna skupnost prizna. Zаметke tega razvoja je mogoče zaslediti že v srednjem veku, toda šele z Rousseaujem in Herderjem, je beseda dobila svoj moderni pomen. Rousseau je zavrnil pojem patrimonialne države, vezan na absolutistično monarhijo, ter ga zamenjal s poj-

mom naroda, narodne suverenosti, domovine, svobode, nacionalnosti in demokracije. S svoje strani je Herder zaključil idejo o specifičnosti narodov s tem, da je postavil tezo o različnih narodnostnih značajih. Pojem naroda je spadal na začetku v kulturno zakladnico novih srednjih slojev, ki so postali v 19. stoletju vladajoči razred takratne Evrope. Francija, Britanija, Italija, Nemčija so se oblikovale kot nacionalne države, razbile so stari red iz leta 1815 in ustvarile novo internacionalno skupnost. Toda kmalu so se pod vplivom industrializacije razrasle v imperialne sile, s tem pa stopile v kontradikcijo s svojo lastno naravo. Vendar pa so ohranile nacionalni zagon, ki se je izrodil v nacionalizem in pogojil nov mednarodni red/nared, za katerega je bila značilna visoka stopnja konfliktnosti.

V teh razmerah so se tisti, ki so se postavili proti mednarodnemu kapitalizmu, nujno sklicevali na internacionalizem. Slednji pojem je zgubil svojo konverativno oznako in postal del revolucionarnega programa, ne da bi se bil zmožen pri tem zares uveljaviti. Tržno gospodarstvo, finančni kapital, trusti so bili v svojem bistvu internacionalni, medtem ko francoski, britanski, ruski, nemški delavci to niso bili. Že Prva internacionala je s svojim polomom v letih 1914-1915 dokazala, da je proletarska solidarnost samo iluzija. Boljševiki so s svojo zmago leta 1917 znova povzdignili idejo internacionalizma, a so se ji že leta 1922 odpovedali, ko so stavili na »revolucijo v eni sami državi«. Internacionalizem je postal za Sovjetsko zvezo le prazna beseda, po letu 1945 pa sredstvo za vsiljevanje svoje imperialne volje podložnim državam.

Pojem internacionalizem je tako izgubil vsak revolucionarni naboj in postal sinonim za status quo in stabilnost. Nacionalizem nasprotno pomeni iskanje lastnega interesa, potrditve, je pojem nestabilnosti, pa tudi sprememb in dinamizma.

VPIS V ABONMAJE KULTURNEGA CENTRA SREČKA KOSOVELA - SEŽANA

Do 9. oktobra vsak dan med 8. in 14. uro

Telefon 73355 - 737736

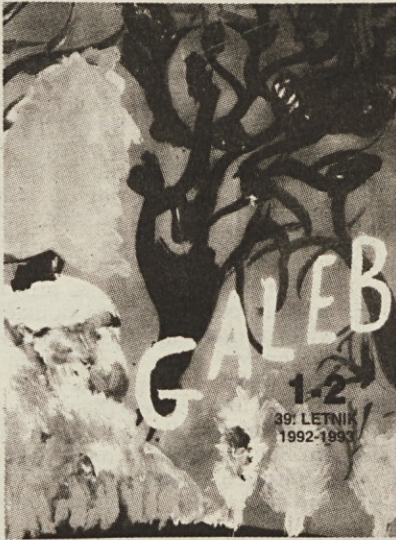
GLEDALIŠKI - GLASBENI in VOKALNI ABONMA VABLJENI!

Izšla prva številka Galeba v novem šolskem letu

Z novim poletom

Tudi letos je priletel na živobarvnih krilih, vever in razposajen kot vedno in predvsem poln dobre volje, da bi čimbolj koristil naši doraščajoči mladini ter jo zabaval. To je vsakoletni let Galeba, ki se premika z ritmom šolskega leta. Njegovo prvo (dvojno) številko 39. letnika bodo te dni razdeljevali po razredih slovenskih osnovnih in nižjih srednjih šol na Tržaškem in Goriškem. Marsikakšen izvod bo poletel tudi med otroke čez mejo.

V tej in naslednjih številkah bo pisanih in risanih zgodbic, pesmic in igrice za vse otroške okuse. Še naprej bo ta mladinska revija izpolnjevala svoje dragoceno in plemenito poslanstvo. Nekaj pa bo le manjkalo. Manjkala bo priljubljena očetovska in prijateljska figura tistega, ki je vsa ta leta pomagal Galebu leteti, visoko in smelo, in mu znal simpatično prišepniti vse tisto, kar so otroci radi slišali od njega. Lojze Abram namreč zapušča glavno in odgovorno uredništvo revije, prepričani

pa smo, da vse to, kar je Galebu dal v vseh teh letih, ni bilo zaman in ne bo pozabljeno. Nova glavna urednica je Majda Železnik, odgovorni urednik pa Dušan Udovič.

Klavirski recital C. Gulina

V okviru Festivala sodobne glasbe - TRIESTE PRIMA 1992 - ki se te dni odvija v našem mestu, bo danes, 8. oktobra, za Slovence posebno prazničen dan. Pianist Corrado Gulina bo na koncertu, ki je artikuliran kot poklon »prvemu med našimi skladatelji«, kot je Marija Kogoj imenoval Marjan Li-

povšek, izvajal skoraj celotni opus klavirskih del velikega slovenskega skladatelja, ki je po rodu Tržačan in katerega 100-letnico rojstva proslavlja mo ravno v teh dneh. Ta za nas tako pomeben glasbeni dogodek bo, kot rečeno, danes ob 20.30 v Avditoriju Muzeja Revoltella v Trstu, v Ul. Diaz 27.

Razstava koprškega slikarja v gostilni Jazbec v Tupelčah

Breginjski motivi V. Gašperuta

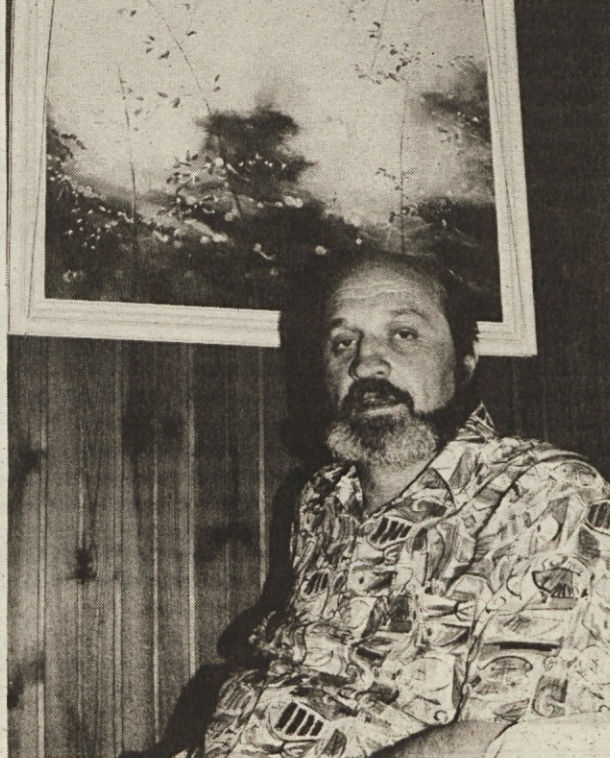
V gostilni Jazbec v Tupelčah na Krasu si gostje poleg stalne zbirke Alojza Spacala in Roberta Hlavatyja lahko ogledajo zanimivo razstavo oljnih del koprškega slikarja Vojka Gašperuta. Gašperutova razstava, katere osnovni moto predstavljajo breginjski motivi, je na ogled ob koncu tedna do začetka novembra.

Vojko Gašperut, rojen 1949. leta v vasi Sedlo v Breginjskem kotu, je svoje otroštvo preživel v idilični pokrajini skrajnega dela slovenske zemlje, v Breginjskem kotu. Ta krajina in arhitektura je pustila neizbrisno sled v načinu njegovega razmišljanja in pogledov na svet.

Predmet njegovih slikarskih prizadevanj je krajina, tako kot jo je ustvarila narava ali pa jo je preoblikoval človek. Slike izražajo tudi lepoto stare breginjske kmečke arhitekture, ki izginja v pozabo in je mlajšim rodovom skoraj neznana. Ker je Gašperut slikar, ki korektno beleži vse, kar opazi, njegovo bistro oko, tudi ne preoblikuje krajine. Poleg motivov bistro Soče in belokranjskih brez so topli njegovi cvetoči šopki in marsikdo bi jih z veseljem odnesel v svoje domove, da bi mu slike krasile stene.

Slikarska pot Vojka Gašperuta se je pričela pred približno 20 leti, ko je 1974. leta sodeloval na skupinski razstavi v Divači. V tem času se je predstavil na številnih samostojnih in skupinskih razstavah ter prejel nekaj nagrad in priznanj na ex temporih v Kopru, Marezigah in Rogaški Slatini. Pred petim leti je bil sprejet v društvo slikarjev invalidov (VDMFK) v Liechtensteinu. Prav ob pomoči tega društva so njegove slike našle pot na koledarje in voščilnice ob novem letu, ki so bile izdelane v Ameriki, na Nizozemskem in v Švici. Društvo bo tudi za naslednje leto izdalo koledar, v katerem bosta objavljeni kar dve Gašperutovi sliki.

Kljub temu, da je od slikarjevega tragična skoka v morje, pri katerem si je poškodoval hrbtenico, minilo 25 let in je zaradi tega njegovo življenje vezano na invalidski voziček, lahko rečemo, da je Gašperut slikar, ki ga prevevata delavnost in ustvarjalnost. O tem pričajo razne razstave v domovini in po svetu. Med nagradami pa velja omeniti 1., 2. in 4. nagrado na ex temporih v Marezigah (1986, 1987, 1984) in odkupno nagrado na ex-temporu v Rogaški Slatini

Slikar Vojko Gašperut pred enim svojih oljnih del

(1988). Gašperut pa je tudi eden redkih slikarjev na Slovenskem, ki se ukvarja s poslikavo tekstila. Zanimive so njegove poslikane svilene rute, šali, prti in drugi izdelki. Poleg oljnih del se poslužuje tudi akvarelske tehnike.

Vojko Gašperut je torej slikar, poln energije in ustvarjalnosti in njegove slike kar same govorijo. V prijetni kraški gostilni pri Jazbecu v Tupelčah pa nas v Gašperjev svet lahko popeljeta prijazna gostilničarja Silva in Alojz.

Slika in besedilo:
OLGA KNEŽ-STOJKOVIČ

V tekmah osmine finala italijanskega nogometnega pokala

Strelci tokrat bolj razpoloženi

Včeraj so odigrali še ostalih 7 srečanj osmine finala italijanskega nogometnega pokala (tekma Foggia - Inter je bila predvčeršnjim, končala pa se je brez zmagovalca, 0:0). V sinočnih tekmah so bili igralci nekoliko bolj razpoloženi, saj so skupno dosegli 18 zadetkov, a od tega samo Milan in Roma kar sedem. Roma je že vodila s 4:0 proti Fiorentini, ko si je brez potrebe otežila nadaljnjo pot. Ostala je v desetih zaradi izključitve Piacentinija (dva opomina) in prejela dva zadetka. Milan je proti Cagliariu zmagal brez težav, v ospredju pa je bil tokrat Papin, ki je v samih 60 sekundah dvakrat zatresel mrežo. Uspešen je bil tudi Napoli, vendar mu samo en gol razlike ne zagotavlja mirnega porovanja v Verono. Torino se je proti Bariju moral zadovoljiti z neodločenim izidom, medtem ko je Juventus proti Genoi verjetno tekmo vzel le za eksperimentiranje (Trapattoni je na primer poslal na teren istočasno Möllerja, Platta, Casiraghija, Viallija in Roberta Baggia). Izidi so naslednji:

Milan - Cagliari 3:0 (2:0)
STRELECI: Papin v 25', Lenini v 62'.
Roma - Fiorentina 4:2 (1:0)
STRELCI: Carnevale (R) v 14' in v 52' (11-metrovka), Mihajlović (R) v 46' in 48', Effenberg (F) v 80' in 82'.
Napoli - Verona 2:1 (0:0)
STRELCI: Careca (N) v 52', Lunini (V) v 55', Fonseca v 80'.
Bari - Torino 1:1 (0:1)
STRELECI: Scifo (T) v 15', Capocchiano (B) v 55'.
Cesena - Lazio 1:1 (1:1)
STRELECI: Signori (L) v 27', Lantignotti (C) v 43'.

Inter se v prvi tekmi osmine finala italijanskega pokala ni proslavil, saj je izenačil brez gola proti Foggii. Na sliki Totò Schillaci v akciji med Medfordom (levo) in Petrescujem (desno) (telefoto AP)

Parma - Venezia 1:0 (1:0)
STRELEC: Asprilia v 33'.
Juventus - Genoa 1:0 (1:0)
STRELEC: Möller v 10'.
Povratne tekme bodo 28. oktobra.

Švedska boljša od Bolgarije
STOCKHOLM — V okviru kvalifikacij za svetovno nogometno prvenstvo (skupina 6) je sinoči Švedska z 2:0 (0:0) premagala Bolgarijo. Lestvica skupine je naslednja: Bolgarija 4 točke (3 tekme), Švedska 4 (2), Francija 0 (1), Finska 0 (2), Avstrija 0 (0), Izrael 0 (0).
Prihodnje tekme: Francija - Avstrija (14.10.), Avstrija - Izrael (28.10.), Izrael - Švedska (11.11.), Francija - Finska (14.11.), Izrael - Bolgarija (2.12.).

Disciplinski ukrepi
MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze bo v

zvezi z A ligo sklepala prihodnji teden. V nedeljo namreč ne bo srečanj v A ligi zaradi tekme med Italijo in Svcio.
V B ligi pa so bili diskvalificirani samo štirje igralci: Muro (Taranto) bo počival dve koli, po eno pa ne bodo igrali Taccola in Cristallini (Pisa) ter destro (cesena).

Italijanski odbojarski pokal
BOLOGNA — Danes bodo na vrsti četrtfinalna srečanja za italijanski odbojarski pokal. Z razliko od prejšnjih kol, bodo tokrat odigrali tudi povratna srečanja (15. oktobra), v poštev pa bo prišla tudi razlika v setih in eventualno tudi razlika v točkah v primeru izenačenega izida. Edina ekipa iz A-2 lige, ki še ni bila izločena, je Giglio Reggio Emilia. Spored je naslednji: Maxicono Parma - Sidis Falconara, Jockey Schio - Giglio Reggio Emilia, Sisley Treviso - Panini Modena, Il Messaggero Ravenna - Alpitour Cuneo.

V 9. kolu slovenske nogometne lige

Polom Primorcev

KOPER — Včeraj so v slovenski nogometni ligi odigrali 9. kolo, v katerem je v derbiju Maribor Branik potrdil svoje zadnje dobre igre in v Kranju gladko s 3:0 premagal varovance trenerja Braneta Oblaka. Sicer so bili napadalci tokrat razpoloženi, saj so skupno dosegli 29 golov, največ SCT Olimpija, ki je s 4:0 odpravila Nafto. Dva zadetka je dosegel Ubavič in se še bolj utrdil na listi strelcev, po enega pa sta prispevala Primorca Zulič in Valentinčič.

Primorska trojka je doživela polom, saj je le Izoli uspelo doma iztrgati točko Potrošniku v pravem pomenu besede, saj so gostje še tri minute pred koncem vodili s 3:2, ko je čast gostitelj rešil Tosič. Koprčani so prejeli dva gola v Zagorju, SAOP Gorica pa tri v Celju. Tekma v Izoli je bila pred okrog vsega 250 gledalci polna preobratov in v znamenju slabe igre Izolanov, ki so po vodstvu z 2:0 v drugem polčasu izgledali kot razbita vojska in ne morejo se izgovarjati niti na odsotnost Bana in Ružniča, saj je v normalnih okoliščinah Potrošnik tekme, ki bi moral prejeti v Izoli pet zadetkov. Vse tri primorske ekipe so se tako po 9. kolu preselile v drugo polovico lestvice in v nadaljevanju jim zagotovo ne bodo cvetele rožice pri iskanju poti navzgor. V vodstvu pa je še naprej SCT Olimpija s točko prednosti pred Mariborom in Muro, najprijetnejšim presenečenjem prvenstva, ki jo ponovno vodi zvezni selektor Bojan Prašnikar.

REZULTATI 9. KOLA: Živila Naklo - Maribor Branik 0:3 (0:2), Elektrolelement - Koper 2:0 (1:0), Mura - Rudar 3:0 (3:0), Železničar - Ljubljana 1:1 (1:0), Steklar - Slovan Mavrica 3:2 (3:1), Belvedur Izola - Potrošnik 3:3 (2:0), Publikum - SAOP

Gorica 3:1 (1:0), SCT Olimpija - Nafta 4:0 (2:0) in Svoboda - Studio D 0:0.

LESTVICA: SCT Olimpija 14 (30:6), Maribor 13 (16:7), Mura 13 (13:5), Ljubljana 12 (14:11), Živila Naklo 10 (12:11), Studio D 10 (7:6), Rudar 10 (14:16), Elektrolelement 9 (10:9), Svoboda 9 (10:10), Nafta 9 (12:13), Publikum 9 (10:11), Koper 8 (2:6), Belvedur Izola 7 (8:10), Steklar 7 (10:17), SAOP Gorica 7 (8:15), Železničar 6 (11:14), Slovan Mavrica 5 (9:15) in Potrošnik 4 (9:24). (Kreft)

Danes v Koprskem zalivu drugi »match race«

KOPER — Drugi »match race« na slovenski obali za pokal Kopra 92 in veliko nagrado Istrabenza se prične danes in kot prva se bosta, če bo veter v Koprskem zalivu ugoden, podala na start Nemec Markus Wieser in Koprčan Matjaž Antonaz (predvidoma ob 11. uri), nakar bodo v prvem jadrnanju sledili naslednji štirje dvoboji: Mitja Kosmina (Slo) - Christian Dinder (Av), Zvonko Bežič (Hrv) - Claudio Demartis (Ita), Holmberg Magnus (Šve) - Dušan Puh (Slo) in Boštjan Antončič (Slo) - Stephan Schurich (Avt). V »round robin« bo zatem na vrsti še devet dvobojev. Včeraj zvečer so predstavili sodelujoče skiperje, pripravili tiskovno konferenco ter »match race« uradno odprli.

Danes bo torej šlo zares in ker bo tekmovalje prav ob obali med Koprom in Žusterno, bodo ljubitelji jadrnanja prišli na svoj račun. Med poglavitnimi kandidati za zmago je Pirančan Dušan Puh, ki bo imel v Švedu Magnusu Holmbergu najresnejšega tekmeča, Koprčani pa veliko pričakujejo seveda od svojih treh posadk in še predvsem od najmlajšega skiperja Matjaža Antonaza, ki »match race« tekmovalje odpira. Koper bo torej do sobote v znamenju vrhunskega jadrnanja. (Kreft)

Solidarnost s Sarajevom

LAKE PLACID, NY — Tako so včeraj v Lake Placid nasproti višje šole dvignili olimpijsko zastavo in znak solidarnosti z olimpijskim Sarajevom, ki preživlja vojno razdejanje. Tudi po ostalih severnoameriških mestih, ki so gostila OI, so priredili podobne manifestacije. Naj omenimo, da je Lake Placid gostil ZOI leta 1932 in 1980. (Telefoto AP)

Max Mosley ostaja predsednik

PARIZ — Letošnje svetovno prvenstvo v formuli ena se sicer še ni končalo, vendar je v bistvu že vse odločeno, in tako je vsa pozornost usmerjena v prihodnjo sezono. Izdelali so že začasni koledar dir: skupno jih bo 16, prva bo 28. februarja v Kyalamiju v Južni Afriki, 25. aprila bo VN San Marina v Imoli, 12. septembra VN Italije v Monzi, zadnja preizkušnja pa bo 7. novembra v Avstraliji. Poleg tega so Angleža Maxa Mosleya, ki je lani nasledil

Balestreju, potrdili za predsednika mednarodne zveze za avtomobilski šport. Nadalje so sklenili, da ukinejo svetovno prvenstvo za avtomobile »sport«, ker je premalo konstruktorjev, ki se nameravajo vpisati. Kaže tudi, da so pri Williamsu skorajda rešili vprašanje pilota, ki bo dirkal skupaj s Prostom. Kot je izjavil sam Frank Williams, to ne bo Senna: izbirali bodo med Martinom Brundlejem ter Damonom Hillom.

V evropskem košarkarskem pokalu

Drevi povratno srečanje Stefanel - Slavia Sofija

TRST — Tržaški Stefanel bo drevi v domači športni palači odigral povratno srečanje 1. kola evropskega košarkarskega pokala proti bolgarski Slaviji. V prvi tekmi, ki je bila predsinočnjim, se Tržančani niso izkazali, saj so zmagali le s 4 točkami razlike (75:71). Kot olajševalna okoliščina naj bi bili odsotnosti Meneghina in Fučke in pa dejstvo, da so dobili priložnost igranja tudi mladi. Vsekakor, razen res velikih presenečenj, uvrstitev Stefanela v naslednje kolo le ne bi smela biti v dvomu.

Včeraj pa so nadaljevali z igranjem srečanj 2. kola Koračevega pokala. Po Philipsu, ki je nastopil že predsinočnjim in zlahka zmagal, sta si mesto v 3. kolu zagotovila še Messaggero iz Rima ter Clear iz Cantuja. Izida: Clear Cantù - Amicale Steinsel 105:72 (prva tekma 104:65); Messaggero Rim - Neuchatel 97:77 (prva tekma 107:80). Phonola iz Caserte pa je sinoči odigrala prvo tekmo tega 2. kola (povratna bo danes) in visoko, kar s 108:47 (50:27), odpravila Soced iz Bukarešte.

Lion še vodi, uspeh Jeseničanov

CORTINA D'AMPEZZO — Po 9. kolu turnirja v hokeju na ledu »Alpenliga« na lestvici ni prišlo do sprememb. Alleghe je dosegel svojo sedmo zaporedno zmago (s 6:5 je odpravil Fasso), šesti pozitivni izid pa je zabeležil Asiago (s 3:1 je premagal Varese), uspešne pa so bile tudi Jesenice, ki so v gosteh s 4:3 slavile proti Klagenfurtu. Ostali izidi: Bolzano - Villach 4:2, Lion Milan - Innsbruck 7:2, Gardena - Graz 1:5, Brunico - Feldkirch 1:6, Fiemme - Zell Am See 1:3. **LESTVICA:** Lion Milan 17 točk, Alleghe 16, Graz in Villach 13, Jesenice 12, Asiago 11, Klagenfurt, Feldkirch in Zell Am See 10, Bolzano 10, Innsbruck 9, Brunico 6, Gardena 4, Varese 3, Fiemme in Fassa 2. Lion in Jesenice imata tekmo več.

Potrditev prijateljskih stikov med Gorico in Trstom

KMEČKA BANKA - TRŽAŠKA KREDITNA BANKA 1:3 (1:1)

STRELECI: Vogrič in F. Tavčar (3)
KMEČKA BANKA: Marson, Kodermac, Mosetti, Bagon, Miklus, Frandolič, Marcossig, Berdon, Micen, Vogrič, Braini, Radelti, Laurencic, Komel.
TKB: Pernarčič, Stefančič, Kovačič, Bitežnik, Černe, Kalc, Vidali, Timeus, F. Tavčar, R. Tavčar, Pečar.

SODNIK: Dario Zanier (Doberdob)
V Doberdobu so se v prijateljskem nogometnem srečanju pomerili uslužbenci goriške Kmečke banke in Tržaške kreditne banke (na sliki), ki že vrsto let vzdržujejo tovrstne športnorekreacijske stike. Končni izid vsekakor ne odraža stanja na igrišču. Domačini so namreč prevladovali v prvem polčasu in tudi prvi povedli z Vogričem. Gostje pa so bili boljši v nadaljevanju in odlični Tavčar je kar trikrat zastresel Marsonovo mrežo. (BIP)

Italijanski nogometni pokal za amaterje

Juventina si ni zaslužila visokega poraza s S.Sergiom

JUVENTINA - S. SERGIO 1:3 (0:2)
STRELEC ZA JUVENTINO: Gandin v 75' (11-metrovka)

JUVENTINA: Pascolat, Persolja, Chizzolini (v 70' Zanier), Trevisan, Travaglin, Kaus, Bastiani, Peteani, Tabaj (v 46' Gandin), Devetak, Braida.

Pričakovati je bilo, da bo Juventino v 2. kolu italijanskega nogometnega pokala za amaterje čakala težka preizkušnja, saj S. Sergio nastopa v višji ligi, »eccellenza«. Na prvi pogled naj bi rezultat tudi potrjeval taka pričakovanja, v resnici pa si Standrežci glede na dogajanje na igrišču niso zaslužili tako visokega poraza. Igrali so namreč izredno solidno, zlasti prvih trideset minut, vendar so jih na kolena spravile predvsem sodnikove odločitve. Ko je bil izid še 0:0, jim namreč ni dosodil 11-metrovke, zatem pa ni posegal pri prekrških in je Tržančanom priznal dva gola, ki sta bila dosežena nedovoljenem položaju.

San Sergio, ki ni pokazal nič posebnega, je povedel po zanj ugodno odbiti žogi. Samo 10 minut kasneje je podvojil v protinapadu, tokrat pa, kot smo dejali, v očitnem off-sideu. Podoben je bil tudi tretji zadetek, ki ga je padel v začetku 2. polčasa. Juventina pa se kljub visokemu zaostanku ni zmedla in je nadaljevala s svojo igro ter si prislužila 11-metrovko, ki jo je Gandin realiziral. Pri domačih, ki gotovo niso vseh svojih moči usmerili v tekme za italijanski pokal, je zlasti spodbudno, da so predvsem mlajši povsem upravičili izkazano zaupanje: na teren so stopili trije igralci letnika 1974 in eden (Zanier) letnika 1976. Prav dva izmed najmlajših, Peteani in Devat, pa sta bila med najboljšimi. Res škoda pa je, da se je ob igrišču zbralo malo domačih navijačev, katerih bodenje bi Juventini dalo še večjega elana.

Povratna tekma bo čez 14 dni v Trstu.

Na finalu Mladinskih igrarh v odbojki v Loanu pri Savoni

Goriški šoli »I. Trinku« ni uspel veliki podvig

LOANO (SAVONA) — Sloven-
skim dijakom goriške nižje sred-
nje šole Ivan Trinko na finalnem
delu mladinskih iger v odbojki v
Loanu pri Savoni ni uspel pod-
vig. Naši predstavniki so namreč
včeraj v zadnjem in odločilnem
srečanju proti šoli Ferraris iz Fal-
conare, žal, izgubili z 0:2 (8:15,
4:15) in so se morali »zadovoljiti«
z drugim mestom, kar je vsekaj-
kor za naš šolski šport velik us-
peh.

»Igrali smo slabo. Imeli smo
preveč treme, da bi lahko poka-
zali svojo prvo vrednost,« nam je
po telefonu dejal prof. Aleksan-
der Kodrič, ki vodi našo ekipo.
»Tudi proti ekipama iz Messine
in Rima nismo igrali najbolje,
tehnično pa smo le bili suvereno
bolji in smo tudi zmagali. Proti
Falconari pa smo bili v velikih
težavah že od samega začetka,
saj so bili naši tekmeči tako fizič-
no kot tehnično boljši. Mi smo pa
odpovedali tako pri sprejemu kot
v igri v polju in poraz je bil neiz-
bežen.«

Sicer pa je bilo bivanje naših
dijakov v Loanu pravo doživetje.
Spoznali so veliko novih prijate-
ljev, ogledali so si to ljubko mesto,
poleg tega so obiskali še Expo
'92.

Tudi četrtič na finalnem delu
Mladinskih iger »I. Trinku« ni us-
pel velik met, osvojitev državne-
ga naslova. Pred štirimi leti je
bila naša šola deveta, pred tremi
druga, lani četrta, letos pa spet
druga.

»Na teh finalih sem že pravi
veteran,« se je še pošalil prof.
Kodrič in dodal: »Že dvakrat smo
bili zelo blizu cilju, pa nam ni
uspelo osvojiti naslova. Sicer pa
je bila tudi ta za fante zelo lepa
in koristna izkušnja.«

KONČNI VRSTNI RED: 1. Fer-
raris Falconara (Ancona), 2. I.
Trinko Gorica, 3. Messina, 4. Rim.

Naša šola je nastopila v nasel-
dnji postavi: Simon, matej in
marko Černic, Rajan Gravner,
Loris Mania, Federico Pellegrin,
Nikolaj Pintar, Jurij in Aleš Ples-
ničar, Daijel Soban, Manuel De-
vetak, David Mucci.

Na prvem srečanju članske košarkarske Primorske lige Sežanci visoko zmagali

BOR RADENSKA - KRAŠKI ZIDAR 70:106 (34:55)
BOR RADENSKA: Simonič 10
(2:2), Percič 8 (0:1), Debeljuh 5 (0:1),
Persi 6 (4:4), Barini 5 (1:5), Smotlak 7
(3:6), Carbonara 15 (4:8), Monticolo
(0:2), Poretti 7 (1:2), Grbec 7 (3:4); tre-
ner: Sancin

**KRAŠKI ZIDAR SEŽANA: G. Mi-
helj 2 (0:2), Uranjek 17 (9:10), Suvo-
rov 14 (1:2), Muha 31 (5:5), Počkaj 9
(1:2), Kavčič 5 (1:4), Sternad 12, Oz-
bič, Mihelj M. 16 (2:2), trener: Me-
den.**

**TRI TOČKE: Suvorov 3, Muha 2,
Sternad 2, Mihelj M. 2, Debeljuh in
Carbonara 1; PON: G. Mihelj (24),
Barini (31), Persi (33), Kavčič (37).**

S tekmo med Borom Radenska in
Kraškim zidarjem iz Sežane se je v
torek začel letošnji prvi članski ko-
šarkarski turnir Primorske lige. Se-
žanci so brez velikih težav odpravili
borovce, ki so prehitro zaključevali
napade in bili tudi pomanjkljivi
pri metu za dve točki. Gostje so
gospodarili pod košema in ulovili
veliko odbitih žog. V napadu so bili
bolj natančni in tudi v obrambi so
igrali zelo dobro (U.A.).

Na sliki M. Magajne Borovi ko-
šarkarji med finalnim srečanjem
članskega turnirja v Dolini.

Pred novo smučarsko sezono precej novosti, predvsem v strokovnem kadru

Selekcija ZSSDI že na delu

Konec tedna bo na ledeniku Möl-
taller v Avstriji prvi skupni trening
zamejskih smučarjev, ki so bili iz-
brani v selekcijo ZSSDI in ki bodo
zastopali zamejsko smučanje na tek-
mah FISU, ki bodo v naši deželi de-
želi od januarja dalje. Selekcijo se-
stavljajo več kot 20 smučarjev in smu-
čark, ki so razdeljeni v tri kategori-
je. To je vsekakor lepo število, ki se
vsako leto večja, čeprav je za nas
smučanje ena najzahtevnejših pa-
nog. Pozitivno je tudi dejstvo, da v
selekciji je lepo število najmlajših,
kar pomeni da so naša društva v
prejšnjih letih dobro delovala s
smučarsko šolo in da se vaditeljski
tečaji, ki so bili namenjeni zamej-
skim smučarjem, že dobro obrestu-
jejo. Medtem ko se število naših
smučarjev, ki se agonistično ukvar-
jajo s tem športom, večja, se šušlja,
da je v italijanskih tržaških društvih
vedno manj zanimanja med tekmo-
valci za agonistično smučanje. To
pa pomeni, da je bilo dosedanje na-
črtovano delo z najmlajšimi le pre-
hudo. Tega pa ni zaznati v naših
društvih, ki so skozi vsa ta leta pa-
metno in brez pretiravanja gojila to
športno panogo, tako da je volja do
smučanja med našimi tekmovalci
vsako leto večja.

Koordinatorja selekcije sta letos
»misionarja« zamejskega smučanja
Rado Šuber in Stojan Sossi. Poleg
tega ko bo vsaka kategorija imela
svojega trenerja in odgovornega za
skupino.

Odgovoren za programe in isto-
časno trener mladinske kategorije

Trener Aleš Poljak

bo prof. Dušan Videmšek, vodja de-
mostratorske vrste Slovenije, ki že
več kot deset let trenira z uspehom v
matični domovini in tudi v zamej-
stvu. Kategorijo pionirjev bo vodil
demonstrator A vrste Boštjan Gašper-
čič, doma iz Škofje Loke, z veliko
izkušnjo na agonističnem področju.
Profesionalno je treniral v zlatih
olimpijskih časih v Sarajevu pionir-
ske kategorije, sedaj pa trenira ob-
časno tudi pionirsko reprezentanco
Slovenije. Lani je večkrat treniral
najmlajše pri SK Brdina.

Velika novost pri letošnji selekciji
pa je trener, ki bo vodil najmlajše,
in sicer kategoriji »baby-sprint« in
cicibanov. To težko nalogo bo letos
prevzel učitelj smučanja Aleš Po-

ljak, doma iz Tolmina, kateri je že
od mladih nog začel z agonističnim
smučanjem pri SK Matajur. Leta
1987 je prestopil v vrste bivše jugos-
lovanske smučarske reprezentance,
kjer je tudi dosegel dobre rezultate.
Kot specialist v slalomu je pred par
nekaj leti osvojil trofejo Pinocchio v
kategoriji pionirjev. V prejšnji sezo-
ni je treniral mlade smučarje pri SK
Devin.

Treba pa je tudi reči, da se je ve-
čina naših smučarjev med poletjem
strogo »držala« programa, ki ga je
že spomladi pripravil prof. Dušan
Videmšek in je treniral več dni sko-
zi vse poletje na ledeniku ter tako
držal ritem državnih reprezentanc
glede poletnih treningov.

Sedaj čaka zamejske smučarje
vsaj še deset treningov na ledeniku
in drugih 25 v bližnjih krajih, kjer
se upa, da se bo kaj kmalu novem-
bra prikazal sneg. V začetku januar-
ja čaka naše zamejske smučarje pes-
ter spored tekem. Mladinci bodo
namreč nastopili kar na 18 tekmah
FISU, pionirji na 13, mlajši pa na sed-
mih tekmah FISU. Poleg tega jih ča-
kajo še šolska tekmovanja in tekme,
ki jih organizirajo naša društva.

Upati je tudi, da se bodo zamejski
smučarji v čim večjem številu ude-
ležili 18. t.m. suhega slaloma v orga-
nizaciji SCI CAI v kraju Tre Cami-
ni, na Katinari, in 25. t.m. suhega
slaloma, ki ga bo organiziral SK Br-
dina v Repnu, kjer bodo lahko naši
smučarji preverili svojo fizično pri-
pravo. (E.M.)

Na naraščajniškem košarkarskem turnirju

Sokolu prvo mesto

V telovadnici šole Caprin so se
pred kratkim pomerile nekatere
ekipe, ki se pripravljajo na prven-
stvo naraščajnikov. V dokaj šibki
konkurenci so se najbolj odlikovali
igralci Sokola, ki so v finalu za 1.
mesto odpravili domačo peterko
Santosa. Naj omenimo, da letošnje
ekipo Sokola sestavljajo poleg Nab-
režincev tudi igralci Kontovela in
Poleta.

Varovanci trenerja Vascotta so
občasno predvajali učinkovito in
urejeno igro, sledili pa so trenutki
zmede in površnih zaključevanj na
koš, kar je dovolilo objektivno slab-
šim tekmečem, da so Nabrežince
ujeli in prehiteli v tretji četrtini.

V zadnjih desetih minutah pa so
sokolovci zaigrali, kot znajo, in pod
odlično režijo Rizzanteja ter z del-
nim izidom 22:4 zaslužno zmagali
in osvojili prvo mesto na turnirju.

V finalu za 3. mesto je mešana po-
stava Bora in Libertasa nudila šibe-
kodpor ekipi Latte Carso, najboljši
strelec tekme pa je bil borovec Al-
berto Veliński, ki je dosegel 24 točk.
POLFINALE

SOKOL - LIBERTAS 74:51 (39:24)

SOKOL: Starc 14, Vidoni 2, Spacal
6 (0:2), Rustja 10 (0:2), Umek 7 (1:2),
Pipan 3 (1:4), Štoka 3 (1:3), Franko,
Ferland 1 (1:2), Tavčer 24 (0:1), Riz-
zante (0:1), Jori 4 (0:2); trener Vascot-
to.

PM: 4:19. PON: Štoka (39). SON:
22.

**FINALE ZA 3. MESTO
LATTE CARSO - LIBERTAS
105:69 (42:30)**

FINALE ZA 1. MESTO:

SOKOL - SANTOS 77:64 (42:35)

SOKOL: M. Starc 5 (1:4), B. Starc 7
(1:2), Spacal 1 (1:2), Rustja 10 (2:6),
Umek 13 (1:3), Jori, Štoka 8 (2:2),
Franko, Ferlan, Tavčer 12, Rizzante
6, Škerk 15 (1:2); trener Vascotto.

PM: 9:21. SON: 23.
KONČNI VRSTNI RED: 1. Sokol,
2. Libertas, 3. latte Carso, 4. Santos.
(VJ)

Borovi atleti na DP v Brixnu

Po osvojitvi deželne nalo-
slova, s katerim so se uvrstili
na 11. mesto na skupni vsedr-
žavni lestvici, se bodo Borovi
atleti v soboto in nedeljo ude-
ležili državnega prvenstva v
osmeroboju, ki bo v Brixnu.

Naj dodamo tudi, da se do-
slej nobena tržaška atletska
ekipa ni uvrstila na tako pre-
stizno tekmovalje. Borove
barve v Brixnu bodo zastopali
Andrej in Federico Gelfi, Fu-
rio Pillan in Marco Sestan.

Kljub temu da je najboljši
društveni osmerobojec - An-
drej Gelfi - lažje poškodovan,
se bodo naši fantje skušali
uvrstiti med šesterico najbolj-
ših.

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Predavanje o vremenu

Začenja se predavateljska sezona SPDT.
Že v četrtek, 15. t.m., bo pri nas v gosteh
ugledni strokovnjak o vremenski vedi dr.
Tomaž Vrhovec, znan napovedovalec vre-
mena s televizijskega ekrana RTV Slove-
nija. Dr. Vrhovec se bo predstavil s po-
glednim prikazom zapletenih naravnih
zakonov o vremenu in svoje izvajanje
podkrepil s prikazom barvnih diapoziti-
vov in vremenskih kart.

Prireditelj predavanja je mnenja, da po-
meni vreme važno postavko v človeko-
vem življenju, zato je zbral prav to temo,
zlasti važna za planince, ki planirajo svo-
je izlete in pohode v hribe.

redavanje bo torej ugodna prilika, da se
temeljito spoznamo s tem važnim dejavni-
kom, ki v veliki meri pogojuje naše vede-
nje in obnašanje. SPDT zato pričakuje, da
se bo predavanja strokovnjaka dr. Vrhov-
ca udeležilo čimvečje število planincev,
zlasti mladih. Predavanje bo v četrtek, 15.
t. m. v Gregorčičevi dvorani, v Ul. sv.
Franciška, 20 s pričetkom ob 20.30.

Medvedjak čaka osnovnošolce

Ker je že govor o vremenu, je treba po-
vedati, da nam je prav vreme v teh dneh
pošteno zagodlo.

Že nekaj dni lije kot iz škafe in dež je
prejšnji nedeljo preprečil izvedbo osnov-
nošolskega izleta na Medvedjak v okviru
Športne šole in v priredbi Mladinskega
odseka SPDT. Mladinci so si sicer ob 9.00
zjutraj čakali na Colu, prišli pa so le trije
šolarji in padla je odločitev, da izlet na
Medvedjak odpade.

Prireditelji so zato sklenili, da bo izlet v
nedeljo, 11. t.m. Veljajo isti urniki in isti
program. Poudariti je še treba, da je izlet
na Medvedjak veljaven za dodelitev pla-
ninskih značk, zato udeleženci naj ne po-
zabijo prinesiti s seboj planinskih knjižic.

Jesenski izlet na Zgornjo Pivko

Javili smo že, da pripravlja SPDT jesen-
ski izlet na Zgornjo Pivko, na valovito po-
krajino med Brkini in Snežnikom. Izletniki
bodo obhodili kraje Podstenje, Podstenj-
šek, Podtabor in prišli do vasi Tabor nad
Knežakom. Od tam se bodo povzpeli na
751 metrov visok Šilentabor in se potem
vračali v dolino mimo vasi Kilovče. Skup-
no bo za približno štiri ure hoje in ne bo
manjkalo planinskega užitka. Vodja izleta,
Franc Armani, vabi udeležence, da se zbe-
rejo v nedeljo, 12. t. m., ob 8.00 uri pred
sodno palačo na trgu Ulpiano, pol ure ka-
sneje in sicer ob 8.30 v Bazovici pred vaš-

kim spomenikom. Od tam se bodo izletni-
ki z avtomobili odpeljali proti Ilirski Bis-
trici. Armani je na voljo za vsa potrebna
pojasnila in odgovarja na tel. 51360.

Veselo na Planini pri Jezeru

Tudi v tem primeru je tržaškim planin-
cem zagodlo slabo vreme.

amo deset se jih je v soboto podalo na
Planino pri Jezeru, kamor so jih vabili po-
bratni ljubljanski planinci društva »In-
tegral« na slavlje ob zaključku planinske
sezone in zaprtje koče. Z avtomobili so se
pripeljali do Stare Fužine, od tam pa s
kombijem na planino Blato. Močilo jih je,
ko so hodili do koče na Planini pri Jezeru
in ni nehalo deževati vse dotle, dokler se
niso v nedeljo vrnili domov.

Srečanje je bilo zelo prisrčno, vendar so
odpadli načrtovani izleti na Pršivec, Ogra-
di in Laz. Planinci so se morali sprijazniti
s tem, da so obsedeli v koči, vendar ob od-
ličnem golažu in zvokih ansambla Planin-
skega društva »Očnica« iz Ljubljane. Up-
ravitelji koče so potem podali obračun se-
zonskega upravljanja planinske postojanke,
ki je bilo uspešno in bogato. Srečanje
se je zaključilo v nedeljo, ko so udeleženci
zaprli kočo in se pod dežniki in pelerina-
mi vrnili v dolino. (L.A.)

obvestila - obvestila

PLANINSKA ODSEKA

ŠZ SLOGA in SK DEVIN
organizirata v nedeljo, 11. t. m., Pohod v neznanu.
Vodja pohoda Hinko Poročnik. Odhod iz Bazovice
(pred spomenikom) ob 8.15. Za informacije tel. Vik-
torju Štoparju na št. 226283 ali Brunu Škerku na št.
200236.

NAMIZNOTENIŠKI ODSEK

ŠZ BOR RINCES

sporoča, da poteka redna vadba za začetnike ob tor-
kih in četrtkih od 17.15 do 18.45. V ta čas je zajeta
tudi dodatna razgibalno-kondicijska telovadba. Inte-
resenti se lahko prijavijo na društvenem sedežu, kjer
prejmejo vse potrebne informacije.

SK DEVIN

organizira smučarske tečaje na plastični stezi v Nab-
režini. Tečaj za začetnike se bo pričel 9. t.m. ob 18.
uri. Vpisovanje vsak torek na sedežu v Cerovljah ob
21. uri, informacije na tel. 220423 v večernih urah.

NOGOMETNI KLUB BOR

vabi vse mlajše cicibane, ki jim je všeč nogomet, na
treninge, ki so ob ponedeljkih na nogometnem igrišču
v Bazovici, oz. ob četrtkih na nogometnem igrišču
v Dolini od 15.30 do 17.00. Za tiste otroke, ki ne more-
jo priti sami na treninge, bo poskrbljeno za prevoz
na igrišče in nazaj.

SPDT - MLADINSKI ODSEK

obvešča, da je bil nedeljski izlet na hrib Medvedjak,
namenjen osnovnošolskim otrokom, zaradi slabega
vremena preložen na nedeljo, 11. oktobra. Odhod in
zbirališče izleta bosta ob 9. uri na Colu pri restavraciji
Furlan, povratek ob 16. uri na Colu pred poslop-
jem Zadrugne kraške mlekarne. Vabljeni vsi osnov-
nošolci.

Naročnina: za Italijo mesečna 23.000 Lir - Letna naročnina za 1992 znaša 276.000 lir. Poštni tekoči račun Založništva tržaškega tiska, Trst 13512348; za Slovenijo: mesečna 450 SLT (dnevna 22 SLT). Letna prednaročnina 5.000 SLT za tiste, ki jo poravnajo do 29. 2. 1992. Žiro računa 50101 - 601 - 85845, ADIT Sežana - Partizanska 75 a, telefon 067/73360; Fax 067/72441.

Oglaš: 1 trgovski modul (šir. 1 stolpec viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni 120.000 lir; ob praznikih povisek 20%; mali oglaš 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Iva 19%. Naročila sprejemajo: iz dežele Furlanije-Juljske krajine agencija PUBLIEST Srl (vsak dan od 8.30 do 12.30), Trst, ul. Montecchi 6 - Tel. 7796-611 - Fax 768697; iz drugih dežel v Italiji podružnice SPI; iz Slovenije in Hrvaške STUDIO VISTA d.o.o., Ljubljana, tel.-fax 216155 vsak dan od 9. do 13. ure razen sobote.

primorski

dnevnik

četrtek, 8. oktobra 1992

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190 - FAX 0432/730462

Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

O vzrokih nesreče izraelskega letala izvedenci za sedaj le ugibajo

Našli »črno škatlo« boeinga

ki je strmoglavil v nedeljo

AMSTERDAM — Reševalne ekipe so včeraj med ruševinami ene od stavb v predmestju Amsterdama našle »črno škatlo«, tako imenovani Flight data recorder, na katerem so posneti vsi podatki poleta boeinga 747, ki je v nedeljo strmoglavil v amsterdamskem predmestju. Škatla je v slabem stanju, tako da bodo izvedenci centra za letalske nesreče v britanskem Farnboroughu le s težavo dekodificirali podatke in iz njih ugotovili točne vzroke nesreče.

Za sedaj izvedenci le ugibajo. Včeraj se je izvedelo, da so radaristi amsterdamskega letališča Schiphol po vzletu izraelskega tovornega letala na zaslonih opazili jato kormoranov. Eden ali več ptičev naj bi končalo v turbinah izraelskega jumba, kar naj bi povzročilo požar na tretjem in četrtem motorju. Včeraj pa so agencije posredovale še bolj presenetljivo vest, in sicer, da se je pred meseci na istem letalu pred pristankom na amsterdamskem letališču vnel motor številka dva. Izraelske oblasti so do sedaj navajale, da je imelo letalo le eno okvaro, in sicer na podvožju. Trditve Nizozemcev ni nihče potrdil, ker so uradi letalske družbe El Al zaradi praznika jom kipur zaprti.

Reševalne ekipe so medtem izpod ruševin odkopale še deset trupel, tako da je trenutno uradni obračun 27 mrtvih in 250 pogrešanih. Poveljnik amsterdamske policije Ed Nordholt je včeraj potrdil, da končne številke mrtvih ne bodo ugotovili nikoli, saj je bilo v obeh stolpnica precej več oseb, kot jih je bilo uradno prijavljenih. V glavnem naj bi šlo za ilegalne priseljence iz Surinama, ki so skrbno prikrivali svojo prisotnost.

Izvedenci za sodno medicino so obenem potrdili, da bo tudi identifikacija odkopanih žrtev izredno težavna, večine žrtev pa sploh ne bodo našli, ker jih je večurni požar popolnoma upelnil, kasnejše rušenje obeh blokov pa je za temi žrtvami izbrisalo vsako sled.

Reševalne ekipe nadaljujejo z iskanjem trupel

(Telefoto AP)

V nomadskem naselju v požaru umrla 2 otoka

PAVIA — V požaru, ki je izbruhnil v nomadsekem naselju v okolici Retorbida (Pavia), sta umrla dva otoka, v nevarnosti pa so življenja še dveh otrok in matere ene od žrtev. Vsi trije s hudimi opeklinami ležijo v bolnišnicah v Milanu in Genovi, ob tem pa je lažje opekline utrpelo še približno 20 oseb. Umrla sta 7-letni Simon Nikolić in 4-letna Kristina Dragutinović, hude opekline pa so utrpeli 7-letni Pavle Nikolić in 20-mesečni Antonin Jurić in 23-letna Mirjan Nikolić, mati male Kristine. Do požara je prišlo v noči na sredo, karabinjerji iz Voghere pa so izključili možnost, da bi bil požar podtaknjen. Po vsej verjetnosti je tragedijo povzročil uhajajoči plin, ki je eksplodiral, nato pa sta zgoreli ena baraka in dve prikolici.

Irska republikanska armada nadaljuje z ustrahovalno politiko

London: 5 ranjenih v atentatu

LONDON — Protiteroristični oddelk Scotland yarda je uvedel preiskavo o eksploziji peklenskega stroja, ki so ga prejšnjo noč neznanzi namestili v Panton streetu v londonskem mestnem središču. Eksplozija ob 1.45 je lažje ranila pet oseb, obračun bi bil nedvomno hujši, če bi prišlo do eksplozije kako uro prej. Kot običajno so neznanzi o skorajšnji eksploziji pred tem obvestili neko zasebno radijsko postajo. Policiji pa ni uspelo pravočasno evakuirati celotnega območja. Resnici na ljubo je bil peklenski stroj majhne razdiralne moči.

Preiskovalci so prepričani, da je tudi ta atentat delo separatistične Irske republikanske armade, ki nadaljuje s svojo teroristično politiko ustrahovanja.

Na sliki (telefoto AP): pirotehnik odnašajo drobce peklenskega stroja.

Renaultov odgovor na krizo v avtomobilskem svetu

PARIZ — Te dni poteka v francoskem glavnem mestu avtomobilski salon, na katerem bodo predstavili vrsto novih modelov. Eden najzanimivejših je gotovo Renaultov twingo, ki so ga že poimenovali »mali espace« in ki ga označuje sodoben in mladosten design. Twingo si hoče izrezati pomemben prostor v evropskem trgu malih avtomobilov, ki šteje 4 milijone komadov letno. 30 od sto evropskih avtomobilov sodi v to

kategorijo.

Renaultov načrt je dokaj ambiciozen, saj bi hoteli uveljaviti twingo kot najpopularnejši mali avtomobil v Evropi. Boj ne bo lahek, saj je tu prisoten že Fiatov cinquecento, nemški VW pa načrtuje skupaj z Japonci minivozilo, ki se bo tudi vključilo v ta segment.

Twingo je majhna (343 cm dolžine) kombilimuzina s trojnimi vrati, ki bo na voljo v eni sami

izvedbi. Skratka nobene dodatne opreme, nobenih različic, edino izjemo predstavlja pomična streha. Twingo poganja 1239-kubični motor, ki zmore 55 KM in je za tako majhen stroj še kar prožen, saj zmore 9,3 kpm že pri 2500 vrtljajih v minuti. Avto tehta 750 kg, ima petstopenjski menjalnik in je torej še kar živahen ob zelo skromni porabi (5,1 l pri 90 km/h, 7,3 v mestnem prometu in 6,5 litra če upoštevamo norme UTAC).

Ena značilnosti twinga je tudi pomična zadnja klop, ki se premakne za celih 17 cm, tako da se prostor v notranjosti avta lahko poveča ali zmanjša, prav tako se spreminja seveda tudi prostornina prtljažnika, ki niha med 168 in 261 litrov.

Sicer pa je glavni adut twinga njegova dokaj revolucionarna zunanost, ki jo označujejo zaobljene linije in močno nagnjen pokrov motorja, kar zagotavlja odlično

vidljivost. Tudi armaturna plošča je revolucionarna, ker je elektronski display v njeni sredini, pred volanom pa je le ozka reža z raznimi kontrolnimi lučkami.

Avto je seveda opremljen s katalizatorjem, čistejšemu okolju na ljubo, klimatska naprava in ves plastični material pa so brez freona. Tudi zavorne obloge in razna tesnila ne vsebujejo azbesta. Vso plastiko, ki sestavlja twingo, je moč reciklirati.

